

KALA-JARIISTARAPORTTEJA nro 69

Pentti Mollanen

Merenkurkun vapaa-ajankalastajat

Reposaari 1996

RIISTAN- JA KALANTUTKIMUS

Pentti Moilanen

Merenkurkun vapaa-ajankalastajat

Tutkimusraportti

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
Vaasan vesi- ja ympäristöpiiri

3.12.1991

Merenkurkun kalastustiedustelu (2661-7)

Postitiedustelulla selvitettiin vapaa-ajankalastuksen yleisyyttä, kalastajien tavoitteita ja kalastuspaikan valintaan liittyviä tekijöitä, toiveita kalakantojen ja kalavesien hoidosta sekä kalastamattomien henkilöiden kiinnostusta kalastukseen Merenkurkun alueella. Tutkimus koski Korsnäsissa, Maalahdessa, Maksamaalla, Mustasaassa, Oravaisissa ja Vaasassa asuvia henkilöitä.

Tutkimusalueella kalasti noin 20 000 henkilöä. Se oli 26 prosenttia näiden kuntien alle 75-vuotiaasta väestöstä. Yli kaksi kolmasosaa vapaa-ajankalastajista oli miehiä. Tavoitelluimmat lajit olivat: ahven, siika, hauki, lohi ja taimen. Saaliin määrän mukainen järjestys oli: ahven, hauki, siika särki, silakka, lohi ja taimen. Yleisimpiä pyydyksiä olivat verkot ja seuraavina olivat vapapyydykset. Kalastuksen tavoitteista tärkeimpiä olivat rentoutuminen ja luonnon tapahtumien seuraaminen. Kalastuspaikan valinnassa arvostettiin eniten kalastusalueen läheisyyttä ja helppoa saavutettavuutta sekä mahdollisuutta saada saalista. Kalavesien hoitokeinoina kannatettiin ympäristöä vahingoittavien toimien kieltämistä, jätevesien puhdistusta sekä siika-, lohi- ja taimenistutuksia. Kalastusta haluttiin kehittää parantamalla luontaisia kalakantoja kalavesien hoidolla, luomalla arvokkaampia kalakantoja istutusten avulla sekä muodostamalla laajempia yhtenäislupa-alueita. Kalastamattomista 13 prosenttia (5 500 henkilöä) oli kiinnostunut kalastamisesta tutkimusalueella. Useimmilla heistä ei kuitenkaan ollut aikaa kalastamiseen.

Merenkurku, vapaa-ajankalastus, kalastuksen tavoitteet, kalakantojen hoito, kalastuksen kehittäminen

Kala- ja riistaraportteja nro 69

951-776-070-1

1238-3325

56 s.

Suomi

Julkinen

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
Merenkurkun kalantutkimusasema
Korsholmanpuistikko 16
65100 Vaasa
Puh. 961-3123247

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

Sisällys

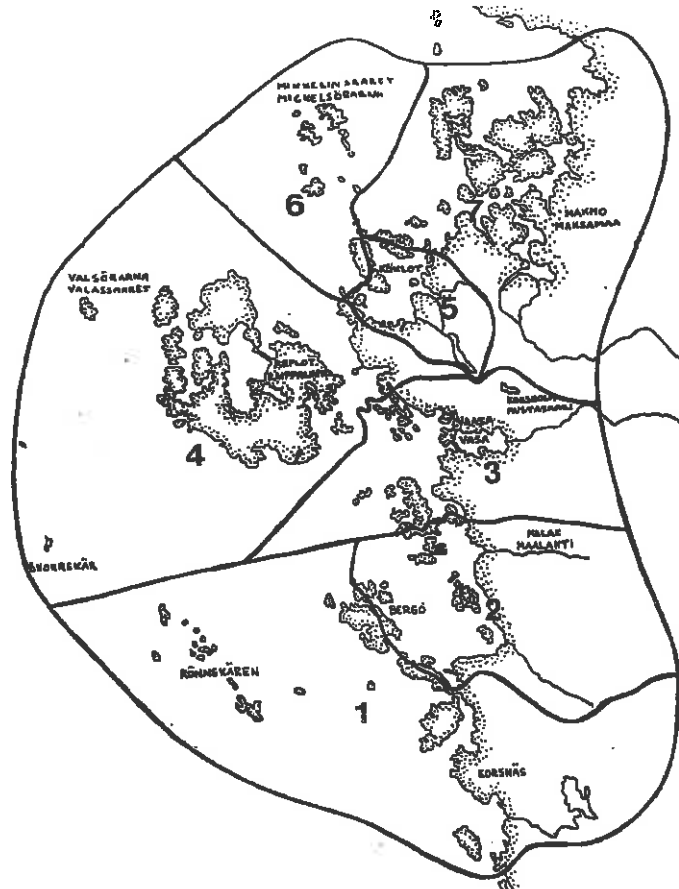
Tutkimusalue ulottui Korsnäsista Oravaisiin	1
Rekisteritietoja yhdistettiin postikyselyyn	2
Tulosten luotettavuus ja tulkinta.....	2
Kolmasosa asutokunnista kalasti alueella.....	2
Kalastajia noin 20 000	4
Enemmistö kalastajista miehiä.....	5
Yksin asuvissa kalastajien osuus pienin.....	7
Ahven, siika ja hauki tavoitelluimmat lajit	7
Verkot yleisimpiä pyydyksiä	8
Rentoutuminen tärkein kalastuksen tavoite	8
Kalastuspaikan läheisyyttä arvostettiin	10
Mökillä kalastettiin perheen kanssa	11
Kieltoja veden pilaajille ja istutuksia haluttiin	11
Luontaisia kalakantoja ja lupamyyntiä kehitettävä	13
Saaliilla oma merkityksensä vapaa-ajankalastajallekin	14
Kalastamattomilla kiinnostusta kalastukseen mutta ei aikaa	16
Tutkimusta tehtiin yhteistyönä.....	18
Kirjallisuus	18
Liitteet.....	19

Tutkimusalue ulottui Korsnäsista Oravaisiin

Merenkurkun vapaa-ajankalastusta tutkittiin vuosina 1992-1993 tehdyillä postikyseilyillä. Tutkimuksessa kartoitettiin kalastusta vuonna 1992 sekä yleisemmin vapaa-ajankalastajien taustoja ja tavoitteita tutkimusalueella. Vuoden 1992 saalista ja pyyntitoimintaa koskevat tulokset on raportoitu aikaisemmin (Moilanen 1994).

Tässä raportissa tarkastellaan Korsnäsissa, Maalahdessa, Maksamaalla, Mustasaarella, Oravaisissa sekä Vaasassa asuvien vapaa-ajankalastajien kalastuksen tavoitteita, kalastuspaikan valintaan vaikuttavia tekijöitä, saaliin merkitystä sekä toiveita kalakan-tojen ja kalavesien hoidosta. Lisäksi tarkastellaan myös sitä, miksi osa väestöstä ei har-rasta vapaa-ajankalastusta.

Tutkimusalue kattoi Merenkurkun merialueen Korsnäsista Oravaisiin sekä sisämaassa Korsnäsien, Maalahden, Maksamaan, Mustasaaren, Oravaisten ja Vaasan kuntien alueet. Merialueella tutkimusalueen ulkoraja kulki Södra Björkön, Rönnskärin, Norr-skärin, Valassaarten ja Mikkeliinsaarten ulkopuolella (kuva 1).

Kuva 1. Tutkimusalue.

Rekisteritietoja yhdistettiin postikyselyyn

Tutkimuksen kohdehenkilöt valittiin satunnaisesti väestörekisteristä. Paiminta rajattiin 18-74-vuotiaisiin henkilöihin, joiden asuinkunta oli tutkimusalueella. Lisäksi väestörekisteristä otettiin mukaan paimintun henkilön kanssa samassa asuinhuoneistossa asuvat henkilöt. Nämä muodostivat yhdessä asuntokunnan. Alle 18-vuotiaat tulivat kattavasti mukaan asuntokuntaan kuuluvien 18-74-vuotiaiden henkilöiden kautta. Yli 74-vuotiaiden ikäryhmä ei ollut oikeassa suhteessa edustettuna otoksessa, koska otokseen ei voinut tulla sellaisia asuntokuntia, joissa kaikki jäsenet olivat yli 74-vuotiaita. Tulokset laajennettiin koskemaan ainoastaan alle 75-vuotiaita.

Tutkimuksen otoskoko oli 4 342 asuntokuntaa. Hyväksyttyjä vastauksia saatiin kaikkiaan 2 952. Vastausprosentti oli siten hieman alle 70. Hyväksytysti vastanneisiin asuntokuntiin kuului yhteensä 8 599 alle 75-vuotiaasta henkilöä.

Tiedustelulomakkeessa kysyttiin erikseen jokaisen asuntokuntaan kuuluvan henkilön kalastusta tutkimusalueella sekä tutkimusalueen ulkopuolella (liite 1). Henkilöitä koskevat tiedot tutkimusalueella tapahtuvasta kalastuksesta voitiin siten yhdistää väestörekisteristä saatuihin ikä- ja sukupuolitietoihin. Kalastusta ei kysymyksessä sidottu mihinkään tiettyyn ajanjaksoon.

Kysymykset kalastuksen tavoitteista, kalastuspaikan valintaan vaikuttavista tekijöistä, halutuista kalakantojen ja kalavesien hoitotoimenpiteistä sekä kysymys kalastamattomuuden syistä oli osoitettu ainoastaan kohdehenkilöille. Tästä johtuen laajennetut tulokset näiden kysymysten osalta koskevat 18-74-vuotiaita henkilöitä.

Tulosten luotettavuus ja tulkinta

Otantatutkimuksesta johtuen arvioihin liittyy satunnaisvirhettä, jota on kuvattu taulukoissa esitetyllä 95 prosentin luottamusvälillä. Sen tulkinta esimerkiksi kalastavien asuntokuntien lukumäärän suhteen on, että mikäli samasta joukosta (esim. väestörekisteristä) poimittaisiin toistuvasti otoksia ja jokaisesta otoksesta laskettaisiin kalastavien asuntokuntien lukumäärän luottamusväli, sisältäisi laskettu väli noin 95 prosentissa tapauksista todellisen asuntokuntien lukumäärän.

Myös kuvissa esitetyt tulokset perustuvat otoksesta saatuihin tietoihin. Selkeyden vuoksi luottamusvälit on kuitenkin jätetty kuvista pois. Monissa kuvissa on esitetty osittaiskadon osuus otokseen perustuvista arvioista. Osittaiskadolla tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että tutkimusalueella kalastava henkilö on jättänyt vastaamatta tiettyihin kysymyksiin tai vastausvaihtoehtoihin, vaikka tiedetäänkin hänen toisten kysymysten perusteella kalastavan. Osittaiskato kuten varsinainen katokin on usein valikoivaa. Usein oletetaan, että vastaamattomat ovat samanlaisia kuin vastanneet. Kadon suuruuden ja rakenteen tarkastelu voi kuitenkin auttaa tulosten tulkinnassa.

Kato-ongelman lisäksi tiedusteluissa tulosten luotettavuutta heikentävät mittausvirheet. Kysymykset ja vastausvaihtoehdot voivat olla esimerkiksi vaikeasti ymmärrettäviä tai ne voivat sisältää monia tulkintamahdollisuuksia. Toisaalta vastausvaihtoehtoista voi puuttua jokin olennainen tärkeä asia.

Kolmasosa asuntokunnista kalasti alueella

Kolmasosa tutkimusalueella asuvista asuntokunnista kalasti alueella (taulukko 1). Suhteellisesti eniten kalastavia asuntokuntia oli Maksamaalla ja Maalahdessa ja vähiten Oravaisissa ja Vaasassa. Asuntokuntia, jotka eivät olleet koskaan kalastaneet

tutkimusalueella oli vajaa puolet kaikista asutokunnista. Viidesosa asutokunnista ei nykyisin kalastanut tutkimusalueella, vaikka olikin aikaisemmin kalastanut. Suhteellisesti eniten aikaisemmin kalastaneita oli Maksamaalla ja vähiten Maalahdessa.

Taulukko 1. Tutkimusalueella asuvien asutokuntien jakautuminen tutkimusalueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

Asutokunta	Kalastaa alueella			Ei kalasta, mutta on aikaisemmin kalastanut			Ei ole koskaan kalastanut alueella			Yhteensä		
	Asunto-kuntia	95 %:n luotettavuus	%	Asunto-kuntia	95 %:n luotettavuus	%	Asunto-kuntia	95 %:n luotettavuus	%	Asunto-kuntia	95 %:n luotettavuus	%
Korsnäs	350	± 60	45	130	± 50	17	300	± 80	38	780	± 60	100
Maalahti	980	± 100	48	290	± 70	14	770	± 120	38	2040	± 90	100
Maksamaa	200	± 50	53	90	± 40	24	90	± 50	23	380	± 40	100
Mustasaari	2220	± 160	42	1010	± 130	19	2080	± 180	39	5310	± 120	100
Oravainen	210	± 60	24	170	± 60	20	490	± 80	56	870	± 60	100
Vaasa	6410	± 600	29	4490	± 560	21	10980	± 800	50	21880	± 550	100
Yhteensä	10370	± 640	33	6180	± 580	20	14710	± 840	47	31260	± 580	100

Tutkimusalueella kalastavista asutokunnista lähes 40 prosenttia kalasti myös alueen ulkopuolella. Lisäksi alueen ulkopuolella kalasti lähes 3000 asutokuntaa, jotka eivät kalastaneet tutkimusalueella. Suurin osa näistä asutokunnista oli vaasalaisia. Yhteensä reilu viidesosa kaikista asutokunnista kalasti tutkimusalueen ulkopuolella (taulukko 2).

Taulukko 2. Tutkimusalueella asuvien asutokuntien jakautuminen tutkimusalueella ja tutkimusalueen ulkopuolella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

Asutokunta/ Kalastus alueen ulkopuolella	Kalastus tutkimusalueella							
	Kalastaa alueella		Ei kalasta, mutta on aikaisemmin kalastanut		Ei ole koskaan kalastanut alueella		Yhteensä	
	Asunto-kuntia	%	Asunto-kuntia	%	Asunto-kuntia	%	Asunto-kuntia	%
Korsnäs ja Maalahti								
Kyllä	430	32	20	5	30	3	480	17
Ei	900	68	400	95	1040	97	2340	83
Yhteensä	1330	100	420	100	1070	100	2820	100
Maksamaa ja Oravainen								
Kyllä	150	37	50	19	40	7	240	19
Ei	260	63	210	81	540	93	1010	81
Yhteensä	410	100	260	100	580	100	1250	100
Mustasaari								
Kyllä	650	29	180	18	140	7	970	18
Ei	1570	71	830	82	1940	93	4340	82
Yhteensä	2220	100	1010	100	2080	100	5310	100
Vaasa								
Kyllä	2850	41	1140	25	1250	11	5040	23
Ei	3760	59	3350	75	9730	89	16840	77
Yhteensä	6410	100	4490	100	10980	100	21880	100
Kaikki kunnat								
Kyllä	3870	37	1400	23	1460	10	6730	22
Ei	6500	63	4780	77	13250	90	24530	78
Yhteensä	10370	100	6180	100	14710	100	31260	100

Pääasiallisen kalastusalueen mukaan eniten kalastavia asutokuntia oli Vaasan edustan merialueella, jossa kalasti noin 3000 asutokuntaa (taulukko 3). Seuraavina järjestyksessä ovat Raippaluodon alue (osa-alue 4), Kyrönjoen suisto ja sen edustan merialue (7), Bergön selkä (2), Köklötin selkä (5) sekä Korsnäs-Rönnskärin alue (1). Vähiten kalastavia asutokuntia oli Mikkeliinsaarten alueella (7).

Taulukko 3. Tutkimusalueella kalastavien asutokuntien jakautuminen asutokunnan pääasiallisen kalastusalueen mukaan asutokunnittain. Alueet 1-3 muodostavat Korsnäs-Maalahden kalastusalueen ja alueet 4-7 Mustasaaren ja Pohjoisen Merenkurkun kalastusalueet.

Asutokunta	Pääasiallinen kalastusalue									Koko alue
	1	2	3	4	5	6	7	1-3	4-7	
Korsnäs	320	30						350		
Maalahti	150	720	70	10	10		20	940	40	980
Maksamaa				10		20	170		200	200
Mustasaari	80	130	370	680	380	100	480	580	1640	2220
Oravainen						20	190		210	210
Vaasa	210	470	2560	1510	630	250	780	3240	3170	6410
Yhteensä	760	1350	3000	2210	1020	390	1640	5110	5260	10370
95 %:n luott.	± 140	± 210	± 430	± 350	± 250	± 160	± 270	± 490	± 500	± 640

Kalastajia noin 20 000

Tutkimusalueella kalasti tiedustelun mukaan noin 20 000 henkilöä, mikä on 26 prosenttia alle 75-vuotiaasta väestöstä (taulukko 4). Suurin kalastavien henkilöiden suhteellinen osuus oli Maalahdessa ja Maksamaalla ja pienin Oravaisissa ja Vaasassa.

Henkilöitä, jotka eivät olleet koskaan kalastaneet tutkimusalueella oli hieman vajaa 60 prosenttia alle 75-vuotiaasta väestöstä. Osuus oli suurin Oravaisissa ja Vaasassa.

Asutokunnan pääasiallisen kalastusalueen mukaan jaettuna eniten kalastajia oli Vaasan edustan merialueella, jossa kalasti noin 5 500 vapaa-ajankalastajaa (taulukko 5). Alueittaisia kalastajamääriä tarkasteltaessa on muistettava, että jako on tehty asutokunnan pääasiallisen kalastusalueen mukaan. Kalastajamäärän jakaantuminen eri osa-alueille noudattaa siten asutokuntien jakaantumista. Menettely ei huomio sitä, että osa kalastajista voi liikkua hyvinkin paljon kalastaen useilla osa-alueilla. Toisaalta kaikki asutokunnan tutkimusalueella kalastavat henkilöt eivät välttämättä kalasta asutokunnan pääasiallisella kalastusalueella.

Taulukko 4. Tutkimusalueen kunnissa asuvan väestön jakautuminen tutkimusalueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

Asutokunta	Kalastaa alueella			Ei kalasta, mutta on aikaisemmin kalastanut			Ei ole koskaan kalastanut alueella			Yhteensä		
	Henkilöitä	95 %:n luottotavuus	%	Henkilöitä	95 %:n luottotavuus	%	Henkilöitä	95 %:n luottotavuus	%	Henkilöitä	95 %:n luottotavuus	%
Korsnäs	660	± 130	35	260	± 80	14	950	± 130	51	1870	± 100	100
Maalahti	2100	± 230	40	810	± 140	15	2370	± 250	45	5280	± 190	100
Maksamaa	390	± 110	38	190	± 80	19	440	± 120	43	1020	± 110	100
Mustasaari	4710	± 370	31	2460	± 250	16	7940	± 450	53	15110	± 350	100
Oravainen	420	± 130	19	290	± 100	13	1520	± 190	68	2230	± 130	100
Vaasa	11390	± 1190	22	8440	± 860	17	30700	± 1540	61	50530	± 1200	100
Yhteensä	19670	± 1280	26	12450	± 920	16	43920	± 1650	58	76040	± 1280	100

Taulukko 5. Tutkimusalueella kalastavien henkilöiden jakautuminen asutokunnan pääasiallisen kalastusalueen mukaan asuinkunnittain. Alueet 1-3 muodostavat Korsnäs-Maalahden kalastusalueen ja alueet 4-7 Mustasaaren ja Pohjoisen Merenkurkun kalastusalueet.

Asuinkunta	Pääasiallinen kalastusalue									Koko alue
	1	2	3	4	5	6	7	1-3	4-7	
Korsnäs	620	40						660		660
Maalahti	330	1560	140	20	20		30	2030	70	2100
Maksamaa				10		20	360		390	390
Mustasaari	190	260	760	1500	750	200	1050	1210	3500	4710
Oravainen						30	390		420	420
Vaasa	360	860	4590	2700	980	380	1520	5810	5580	11390
Yhteensä	1500	2720	5490	4230	1750	630	3350	9710	9960	19670
95 %:n luotett.	± 290	± 430	± 870	± 670	± 410	± 250	± 590	± 990	± 970	± 1280

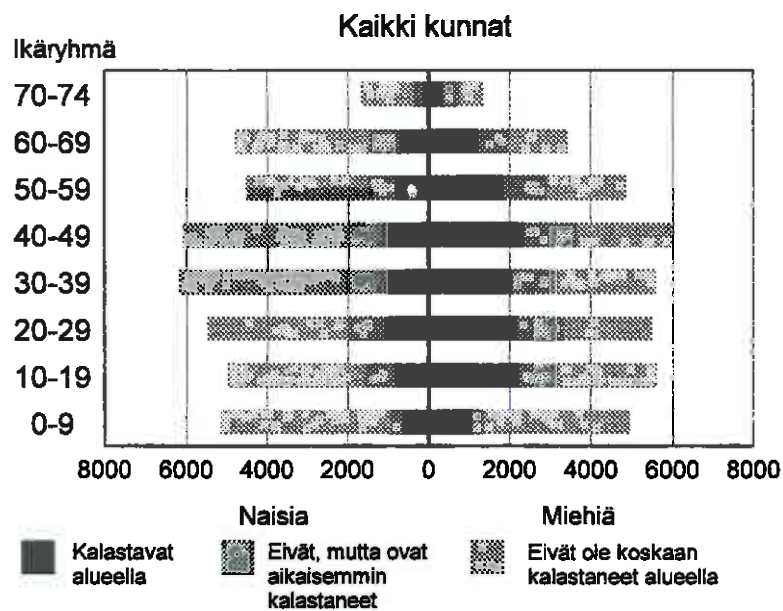
Enemmistö kalastajista miehiä

Yli kaksi kolmasosaa tutkimusalueen noin 20 000 vapaa-ajankalastajasta oli miehiä (kuva 2). Kun mukaan lasketaan kaikki, jotka olivat joskus kalastaneet tutkimusalueella, miesten osuus oli noin 60 prosenttia.

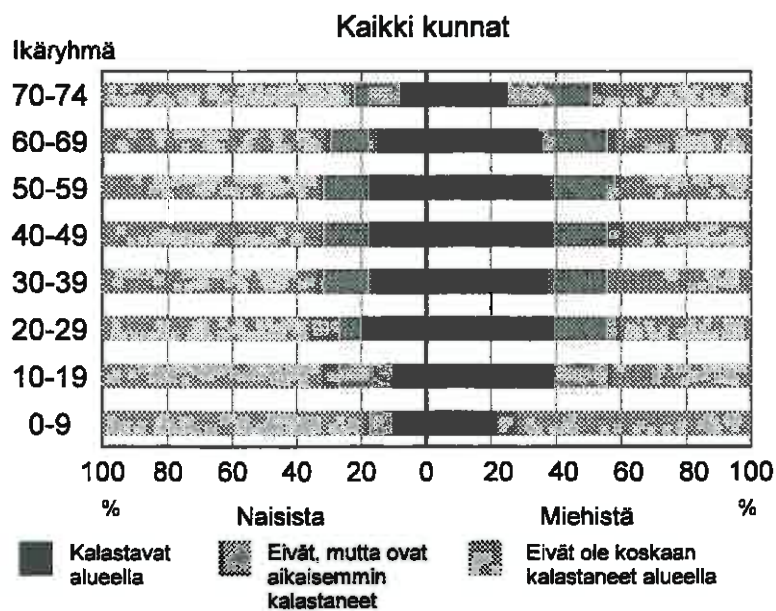
Ikäryhmittäin tarkasteltuna vapaa-ajankalastajien osuus oli lähes sama eri ikäryhmissä lukuunottamatta aivan nuorimpia ja vanhimpia (kuva 3). Iältään 10-69 -vuotiaissa miehissä kalastavien osuus oli hieman vajaat 40 prosenttia ja naisissa vajaat 20 prosenttia. Kun mukaan lasketaan kaikki, jotka olivat joskus kalastaneet tutkimusalueella osuus oli miehissä vajaa 60 prosenttia ja naisissa noin 30 prosenttia.

Mustasaarelaisten ja vaasalaisten jakaumat määräävät pitkälle koko tutkimusalueen väestön jakauman (liitekuvat 1-8). Mustasaarelaisissa kalastavien henkilöiden osuus 10-69 vuotiaissa oli noin kymmenen prosenttiyksikköä suurempi kuin vaasalaisissa. Yhteensä näissä kunnissa asuu 86 prosenttia tutkimusalueen väestöstä (vrt. taulukko 5).

Korsnäsissa tai Maalahdessa asuvien ja Maksamaalla tai Oravaisissa asuvien kalastavien henkilöiden osuudet väestöstä poikkeavan jonkin verran mustasaarelaisten ja vaasalaisten vastaavista jakaumista. Korsnäsissa tai Maalahdessa asuvien miesten keskuudessa kalastus oli selvästi yleisempää kuin muissa kuntaryhmissä. Ikäryhmissä 10-59 vuotta kalastavien miesten osuus oli lähes 60 prosenttia. Myös Korsnäsissa tai Maalahdessa asuvissa naisissa oli selvästi enemmän kalastajia kuin muissa kuntaryhmissä. Jopa 40 prosenttia 40-49-vuotiaista naisista kalasti.

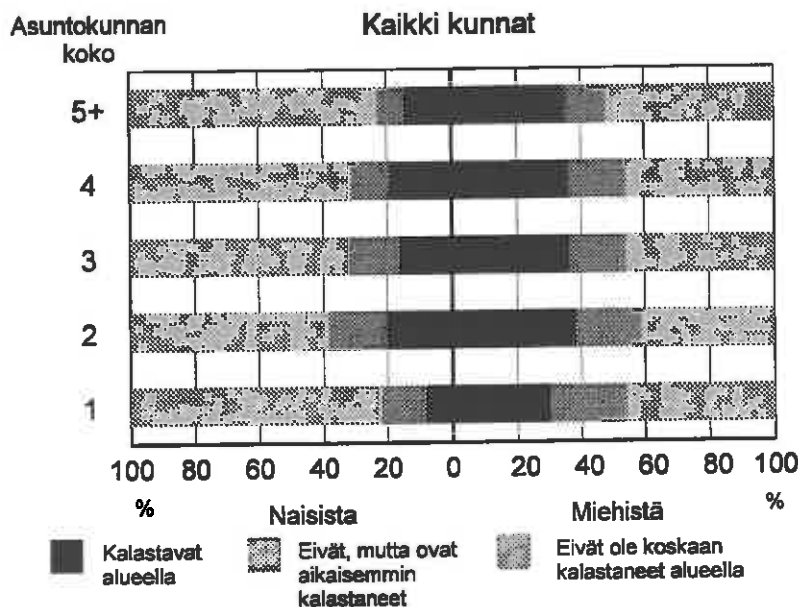
Kuva 2. Tutkimusalueella asuvan väestön jakautuminen alueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

Kuva 3. Tutkimusalueella asuvan väestön suhteellinen jakautuminen alueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

Yksin asuvissa kalastajien osuus pienin

Yhden hengen asutokunnissa kalastavien henkilöiden osuus sekä miehissä että naisissa oli selvästi pienempi kuin muissa asutokunnissa (kuva 4). Kuntaryhmittäin tulokset olivat samankaltaisia. Lähinnä eroja oli kalastavien osuuden tasossa.

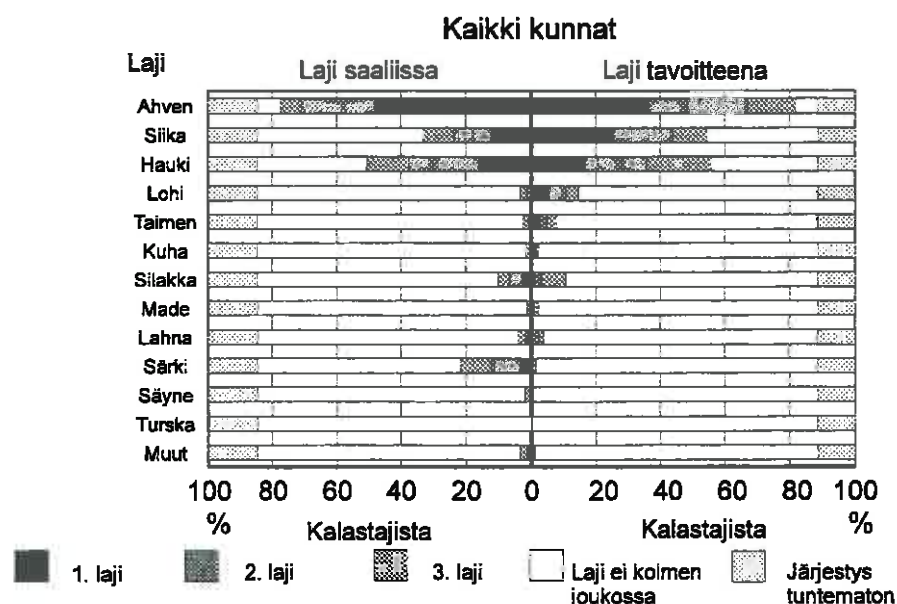
Kuva 4. Tutkimusalueella asuvan väestön suhteellinen jakautuminen alueella tapahtuvan kalastuksen ja asutokunnan koon mukaan.

Ahven, siika ja hauki tavoitelluimmat lajit

Tavoitelluin laji tutkimusalueella oli ahven. Seuraavina tulivat siika, hauki, lohi ja taimen (kuva 5). Saaliin määrän mukainen järjestys oli kuitenkin hieman toinen: ahven, hauki, siika, särki, silakka, lohi ja taimen.

Korsnäsissa ja Maalahdessa sekä Maksamaalla ja Oravaisissa siika oli tavoitelluin laji (liitekuvat 9-10). Maksamaalla ja Oravaisissa siika oli myös saalislajina lähes yhtä tärkeä kuin ahven. Lahna oli mustasaarelaisten saaliissa tärkeämpi kuin muissa kuntaryhmissä (liitekuva 11) ja kuhaa tavoittelivat mustasaarelaisten lisäksi myös Maksamaalla ja Oravaisissa asuvat. Vaasalaiset poikkesivat muista lähinnä siinä, että hauki oli tavoiteltuna lajina tärkeämpi kuin siika (liitekuva 12).

Ikäryhmittäin ja sukupuolittain tarkastellen silmiinpistävää on, että 18-29-vuotiailla naisilla lohi oli tavoitelluimpana lajina järjestyksessä kolmas ahvenen ja siian jälkeen (liitekuva 13). Saaliissa ahven oli heillä ylivoimaisesti tärkein laji. 18-29-vuotiailla miehillä hauki oli sekä tavoiteltuna lajina että saalislajina suurin piirtein yhtä tärkeä kuin ahvenkin (liitekuva 14). 30-49-vuotiaiden naisten lajijärjestys vastasi hyvin kaikkien yhteistä lajijärjestystä (liitekuva 15). 30-49-vuotiaat miehet poikkesivat selvästi muista siinä, että siika oli tärkein tavoitelluimpana lajina (liitekuva 16). 50-74-vuotiaiden miesten ja naisten kolme tavoitelluinta ja kolme tärkeintä saalislajia olivat ahven, siika ja hauki. (liitekuvat 17-18).

Kuva 5. Tutkimusalueella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

Verkot yleisimpiä pyydyksiä

Tutkimusalueella kalastavista 18-74-vuotiaista henkilöistä noin puolella käytetyin pyydystyyppi oli verkot. Miehillä ja naisilla osuus oli suurin piirtein yhtäsuuri (kuva 6). Naisilla osittaiskadon osuus oli kuitenkin noin 20 prosenttia kun se miehillä oli 10 prosenttia. Toiseksi tärkein pyydystyyppi oli vapapyydykset. Naisista yli 20 prosenttia ja miehistä yli 30 prosenttia ilmoitti sen eniten käyttämäkseen pyydystyyppiksi.

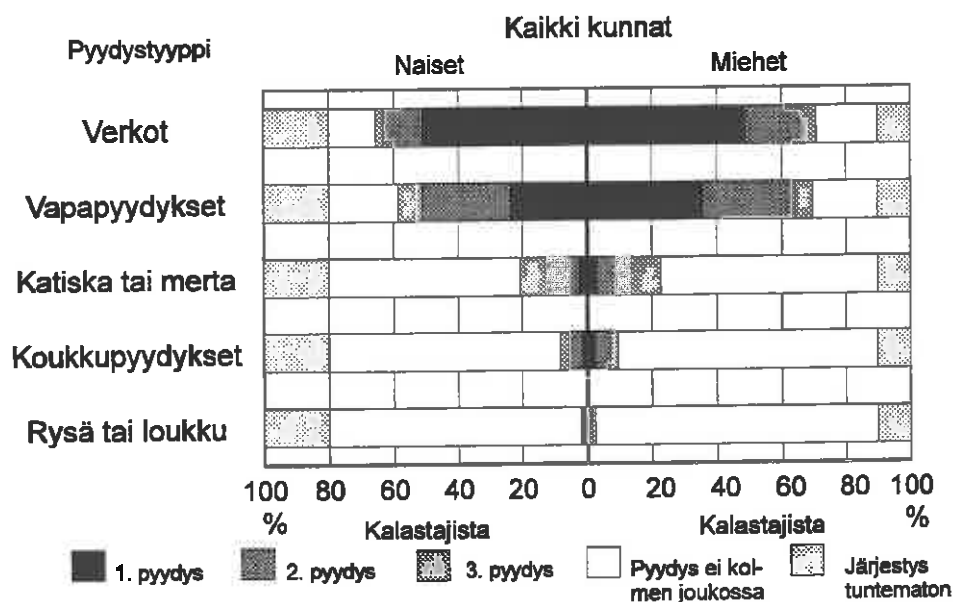
Kuntaryhmittäin selkeimmin muista erosivat vaasalaiset, jotka käyttivät enemmän vapapyydyksiä kuin muut (liitekuvat 19-22).

18-29-vuotiaille miehille vapapyydykset olivat selvästi tärkeimpiä pyydyksiä. Myös 18-29-vuotiaille naisille vapapyydykset olivat tärkeitä, vaikka hieman suurempi osa kalastajista ilmoittikin verkot käytetyimmäksi pyydykseksi (liitekuva 23). Vanhemmissa ikäryhmissä verkot olivat selkeästi eniten käytettyjä pyydyksiä (liitekuvat 24-25).

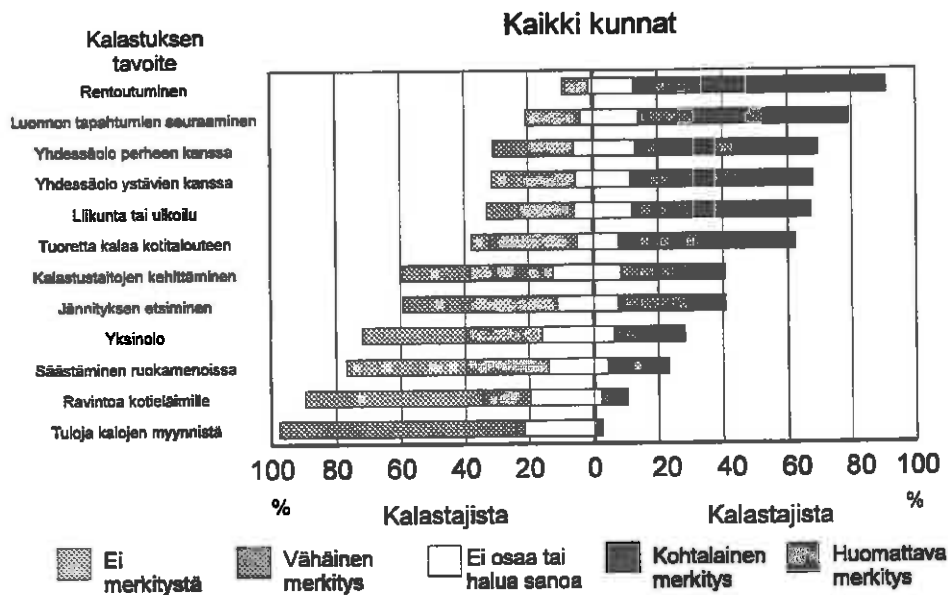
Rentoutuminen tärkein kalastuksen tavoite

Tärkeimmiksi kalastuksen tavoitteiksi nousivat rentoutuminen ja luonnon tapahtumien seuraaminen. Seuraavina olivat varsin tasaväisesti yhdessäolo perheen kanssa, yhdessäolo ystävien kanssa, liikunta tai ulkoilu sekä tuoreen kalan hankkiminen kotitalouteen (kuva 7). Vähiten merkitystä oli saaliin taloudelliseen merkitykseen liittyvillä tavoitteilla.

Kuntaryhmittäin kalastuksen tavoitteissa oli selviä eroja. Korsnäsissa, Maalahdessa sekä Mustasaassa tuoreen kalan hankkiminen kotitalouteen oli tärkeämpi kalastuksen tavoitteena kuin Maksamaalla, Oravaisissa tai Vaasassa (liitekuvat 26-29). Vaasassa liikunnan tai ulkoilun merkitys oli suurempi kuin muissa kuntaryhmissä.

Kuva 6. Tutkimusalueella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

Kuva 7. Tutkimusalueella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

Ikäryhmien ja sukupuolten välillä oli myös selviä eroja tavoitteiden merkityksessä. Nuorilla 18-29-vuotiailla naisilla rentoutumisen, luonnon tapahtumien seuraamisen ja kalastuksen sosiaalisten tavoitteiden lisäksi tärkeä tavoite oli tuoreen kalan hankkiminen kotitalouteen (liitekuva 30).

Nuorille miehille tärkeitä tavoitteita rentoutumisen ja luonnon tapahtumien seuraamisen lisäksi olivat yhdessäolo ystävien kanssa sekä jännityksen etsiminen ja kalastustaitojen kehittäminen (liitekuva 31).

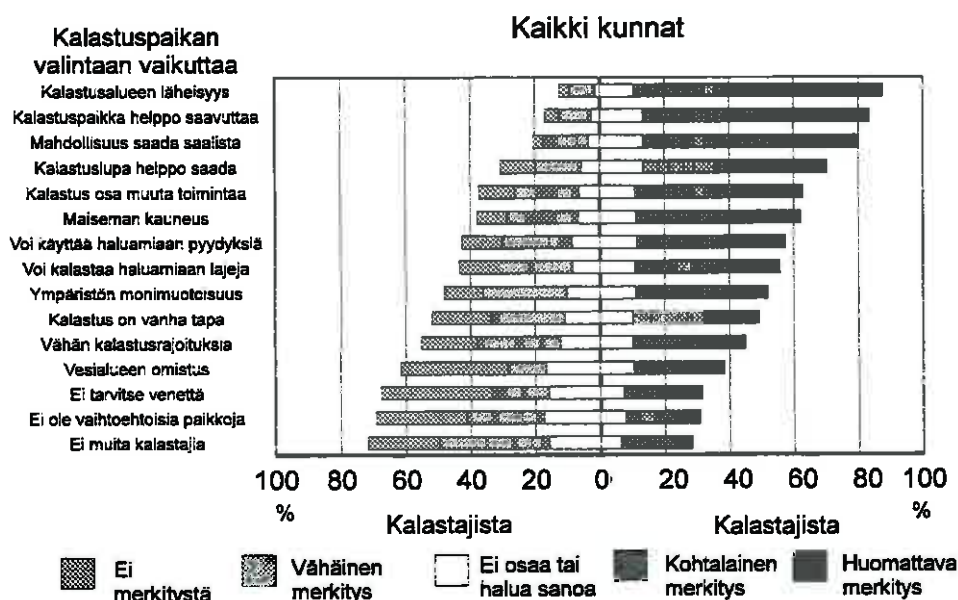
Tärkein kalastuksen tavoite 30-49-vuotiailla naisilla oli yhdessäolo perheen kanssa (liitekuva 32). Yleisten rentoutumis- ja luonnon tapahtumien seuraamistavoitteiden lisäksi varsin suuri merkitys oli myös liikunta- ja ulkoilutavoitteella sekä tuoreen kalan hankkimisella kotitalouteen.

Keski-ikäisten miesten kalastuksen tavoitteet lähentyivät jossain määrin naisten tavoitteita. Tärkeää oli yhdessäolo perheen kanssa, liikunta tai ulkoilu sekä tuoreen kalan hankkiminen kotitalouteen (liitekuva 33). Sen sijaan painoarvoansa olivat menettäneet kalastustaitojen kehittäminen, jännityksen etsiminen sekä yhdessäolo ystävien kanssa.

Vanhemmille 50-74-vuotiailla tärkeä tavoite rentoutumisen lisäksi oli tuoreen kalan hankkiminen kotitalouteen. Tätä korostaa se, että säästäminen ruokamenoissa oli myös kohtuullisen tärkeä tavoite (liitekuvat 34-35).

Kalastuspaikan läheisyyttä arvostettiin

Tärkeimmiksi kalastuspaikan valintaan vaikuttaviksi tekijöiksi osoittautuivat kalastusalueen läheisyys ja helppo saavutettavuus. Heti seuraavana oli kuitenkin mahdollisuus saada saalista (kuva 8). Myös kalastuslupien helppoa saatavuutta pidettiin tärkeänä sekä sitä, että kalastusta voitiin harrastaa muun toiminnan ohessa. Muiden kalastajien vähyydellä ei sen sijaan ollut kovin paljon merkitystä.

Kuva 8. Tutkimusalueella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

Korsnäsissa, Maalahdessa, Maksamaalla, Oravaisissa ja Mustasaarella pidettiin tärkeänä sitä, että pystyi käyttämään haluamiaan pyydyksiä tai kalastamaan halua-miaan lajeja. Lisäksi monille kalastaminen tietyillä paikoilla oli vanha tapa. Sen sijaan vaasalaiset arvostivat enemmän kuin muissa kunnissa asuvat maiseman kauneusarvoja ja sitä, että kalastus on osa muuta toimintaa (liitekuva 36-39).

Ikäryhmien ja sukupuolten välillä oli jonkin verran eroja kalastuspaikan valintaan vaikuttavissa tekijöissä. Nuoret 18-29-vuotiaat naiset arvostivat kalastuspaikan lähei-syyttä ja helppoa saavutettavuutta sekä ympäristön kauneusarvoja nuoria miehiä enemmän (liitekuvat 40-41). Nuorille miehille taas tärkeämpiä tekijöitä olivat mahdolli-suus saada saalista sekä mahdollisuus käyttää haluamiaan pyydyksiä. Kohtuullisen suurelle osalle sekä nuorista miehistä että naisista oli merkitystä myös sillä, että lähei-syydessä ei ollut muita kalastajia.

30-49 -vuotiaille naisille maiseman kauneudella ja ympäristön monimuotoisuudella ei ollut aivan yhtä suurta merkitystä kalastuspaikan valinnassa kuin nuoremmille naisille (liitekuva 42). Keski-ikäisillä miehillä korostui nuoria miehiä enemmän kalastamaan lähtemisen helppous (liitekuva 43). Kalastusalueen oli hyvä olla lähellä ja helposti saavutettavissa. Lisäksi suuri osa miehistä piti kalastusluvan helppoa saamista merkit-tävänä. Monille kalastus tietyllä paikalla oli jo vanha tapa.

Vanhemmille 50-74 -vuotiaille naisille tärkeimpiä kalastuspaikan valintaan vaikuttavia tekijöitä kalastamaan lähdön helppouden lisäksi oli se, että kalastus on vanha tapa. Monille vanhemmille naisille kuten myös miehille merkittävä tekijä oli vesialueen omistus (liitekuvat 44-45).

Naisten vastauksissa osittaiskato kasvoi ikäryhmissä vanhempiin mentäessä. Miehillä osittaiskato oli pienintä keskimmaisessä ikäryhmässä ja suurinta vanhimmassa ikäryh-mässä.

Mökillä kalastettiin perheen kanssa

Kesämökkikalastajien tavoitteet poikkesivat hieman mökittömien tavoitteista. Kesä-mökkiläisille yhdessäolo perheen kanssa ja tuoreen kalan hankkiminen kotitalouteen olivat hieman merkittävämpiä kalastuksen tavoitteina kuin kesämökittömille, jotka taas arvostivat enemmän yhdessäoloa ystävien kanssa ja liikuntaa tai ulkoilua (liitekuvat 46-47).

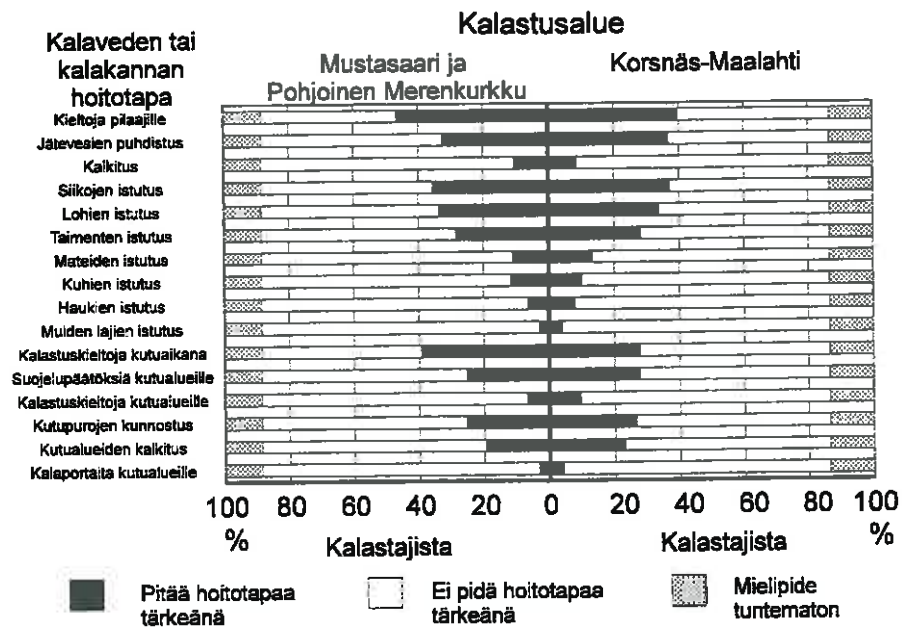
Kalastuspaikan valintakriteereihin kesämökki ei näyttäisi kovin paljon vaikuttavan. Kesämökittömät arvostivat kuitenkin hieman enemmän kalastuspaikkaa, jossa kalastus on mahdollista ilman venettä (liitekuvat 48-49).

Kieltoja veden pilaajille ja istutuksia haluttiin

Kalavesien hoidossa kalastajat pitivät tärkeänä sitä, että ympäristöä vahingoittavat toimet pyritään ehkäisemään ennalta erilaisilla kielloilla. Myös jätevesien puhdistusta pidettiin tärkeänä. Sen sijaan vesien kalkitsemista kovin monet eivät sijoittaneet neljän tärkeimmän vaihtoehdon joukkoon.

Muut esitetyt hoitotoimenpiteet kohdistuivat lähinnä kalakantojen hoitoon. Tärkeimpinä toimenpiteinä nähtiin siikojen, lohien ja taimenten istutukset sekä kutualueiden rauhoit-taminen kutuaikaisilla kalastuskielloilla. Myös kutualueita vahingoittavien toimen-piteiden kieltämistä ja kutupurojen kunnostusta pidettiin kohtuullisen tärkeinä. Kalkit-semista kutualueiden kunnostuskeinona kannatettiin myös selvästi enemmän kuin pelkästään yleisenä vedenlaadun parantamiskeinona.

Korsnäs-Maalahden kalastusalueen sekä Mustasaaren ja Pohjoisen Merenkurkun kalastusalueiden välillä ei ollut kovin suuria eroja eri hoitokeinojen tärkeysjärjestyksessä. Mustasaaren ja Pohjoisen Merenkurkun alueella kannatettiin hieman enemmän ympäristöä vahingoittavien toimien kieltämistä ja kutuaikaisia kalastuskieltoja kuin Korsnäs-Maalahden kalastusalueella (kuva 9).

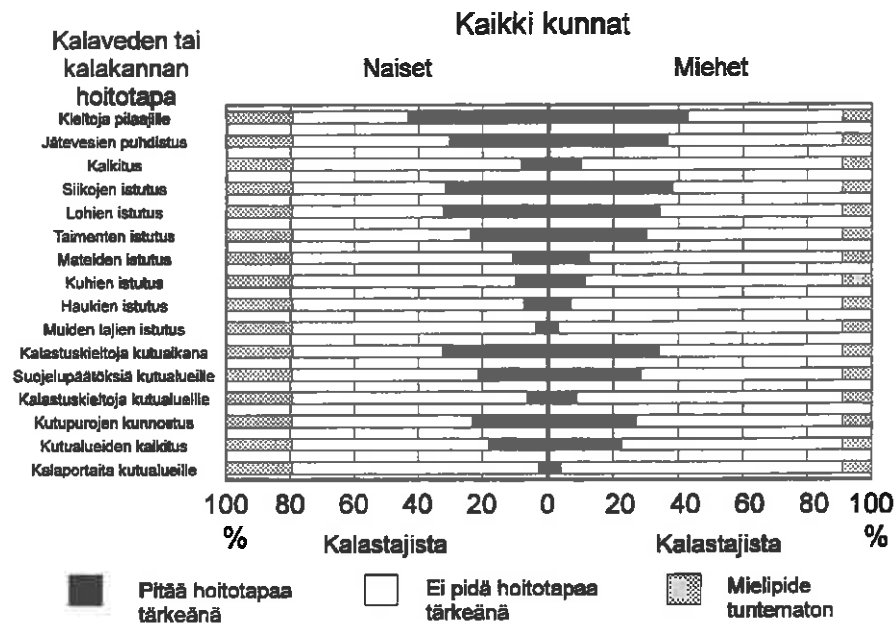

Kuva 9. Tutkimusalueella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien tärkeänä pitämät kalavesien ja kalakantojen hoitotavat kalastusalueittain

Miehet ja naiset suhtautuivat esitettyihin kalaveden ja kalakantojen hoitotoimenpiteisiin hyvin samalla tavalla (kuva 10). Mielipidettään ilmoittamattomia oli kuitenkin naisissa jonkin verran enemmän kuin miehissä kuten useiden muidenkin kysymysten kohdalla.

Korsnäsissa ja Maalahdessa asuvat kannattivat hieman enemmän kuin muissa kunnissa asuvat mateiden istuttamista ja varsinkin miesten keskuudessa myös taimenistutukset saivat siika- ja lohi-istutusten lisäksi kannatusta.

Vastaajia pyydettiin ilmoittamaan ainoastaan neljä tärkeintä vaihtoehtoa 16 mahdollisesta vaihtoehdosta, jotka sisälsivät veden laadun parantamiskeinoja, eri kalalajien istutuksia, kutualueiden rauhoituskeinoja sekä kutualueiden kunnostuskeinoja (liite 1, kysymys 12). Mikäli vastaaja oli ilmoittanut yli neljä vaihtoehtoa, hänen ilmoittamansa vaihtoehdot painotettiin luvulla 4/vastauten lukumäärä (esim. 4/5). Siten yli neljä vaihtoehtoa ilmoittaneiden painoarvo tuloksissa on sama kuin oikean määrän vastauksia ilmoittaneidenkin painoarvo.

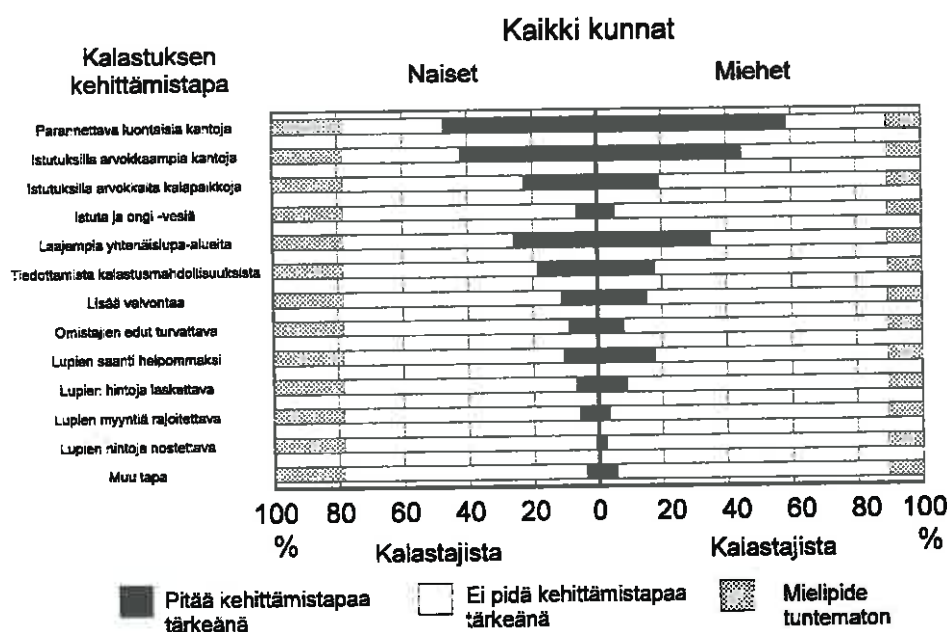
Kuva 10. Tutkimusalueella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien tärkeänä pitämät kalavesien ja kalakantojen hoitotavat sukupuolittain.

Luontaisia kalakantoja ja lupamyyntiä kehitettävä

Tärkeimmäksi kalastuksen kehittämistavaksi nousi luontaisten kalakantojen parantaminen kalavesien hoidolla (kuva 11). Toisen sijan saavutti arvokkaampien kalakantojen luominen istutusten avulla. Yleiseen lupapolitiikkaan liittyvistä vaihtoehtoista eniten kannatusta sai laajempien yhtenäislupa-alueiden muodostaminen. Lupien saatavuuteen ja hintaan liittyvistä vaihtoehtoista eniten kannatusta sai lupien saatavuuden parantaminen, joka on kehittämistapana saman suuntainen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen kanssa. Suhteellisen harvat sijoittivat tärkeimpien kehittämistapojen joukkoon lupien hintojen laskemisen.

Kuntaryhmittäin tarkastellen vaasalaiset kannattivat hieman enemmän laajempien yhtenäislupa-alueiden muodostamista ja tiedottamista kalastusmahdollisuuksista kuin muissa kunnissa asuvat.

Vastaajia pyydettiin valitsemaan mielestään kolme tärkeintä kehittämistapaa vaihtoehtoista, jotka sisälsivät kalakantoihin liittyviä kalastusmahdollisuuksien kehittämistapoja, yleiseen lupapolitiikkaan liittyviä kehittämistapoja sekä lupien saatavuuteen ja hintaan liittyviä kehittämistapoja. Mikäli vastaaja oli ilmoittanut yli kolme vaihtoehtoa, hänen ilmoittamansa vaihtoehdot painotettiin luvulla 3/vastauten lukumäärä (esim. 3/5).

Kuva 11. Tutkimusalueella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien tärkeänä pitämät kalastuksen kehittämistavat sukupuolittain.

Saaliilla oma merkityksensä vapaa-ajankalastajallekin

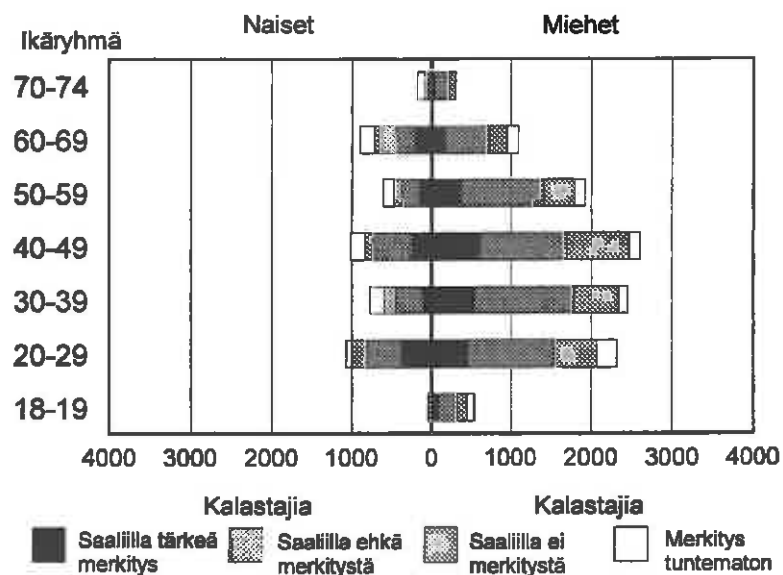
Koska saaliilla oli kohtalaisen suuri merkitys kalastuksen tavoitteena, ryhmiteltiin vastaajia saaliin merkitystä mittaavien tavoitteiden (kts. liite 1, kys. 6, tavoitteet 1, 9, 10, 11 ja 12) sekä kalastuspaikan valintatekijöiden (kts. liite 1, kys 7, tekijät 2, 10 ja 11) avulla. Saaliin katsottiin olevan tärkeä vastaajalle, jos vähintään yhdellä edellä mainituista tavoitteista ja yhdellä kalastuspaikan valintatekijöistä oli huomattava tai kohtalainen merkitys. Saaliilla ei katsottu olevan merkitystä vastaajalle, jos millään edellä mainituista tavoitteista ei ollut huomattavaa tai kohtalaista merkitystä. Muille vastaajille saaliilla katsottiin olevan mahdollisesti merkitystä.

Aineiston perusteella 18-74 -vuotiaista kalastajista saalis oli tärkeä noin viidesosalle kalastajista.. Yhtä suurelle osalle kalastajista saaliilla ei ollut merkitystä (kuva 12). Saaliilla oli mahdollisesti merkitystä lähes puolelle kalastajista ja osittaiskadon takia luokittelematta jäi hieman yli kymmenen prosenttia kalastajista.

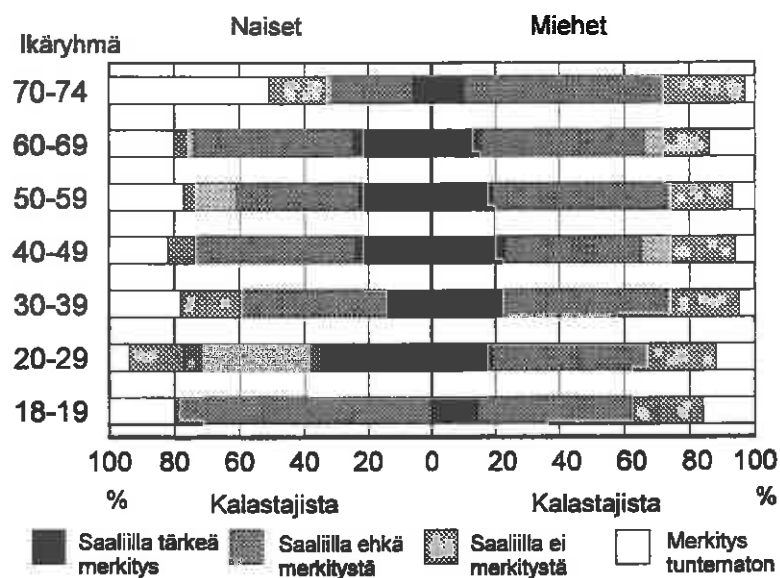
Suhteellisesti ottaen naisissa oli enemmän sellaisia, joille saalis oli tärkeä, kuin miehissä (kuva 13). Tosin osittaiskato naisten vastauksissa oli noin kymmenen prosenttiyksikköä suurempi kuin miesten vastauksissa, mikä lisää arvion epävarmuutta.

Kalastajat, joille saalis oli tärkeä tavoittelivat selvästi muita enemmän siikaa, lohta ja taimenta (liite kuvat 50-51). He myös saivat näitä lajeja enemmän saaliiksi kuin kalastajat, joille saaliilla ei ollut merkitystä.

Verkot olivat käytetyimpiä pyydyksiä suuremmalle osalle saalista tärkeänä pitävistä kalastajista kuin vapapyydykset. Saaliin merkityksen mukainen jako ei kuitenkaan jaa kalastajia verkkokalastajiin ja vapakalastajiin (liite kuvat 52-53).

Kuva 12. Tutkimusalueella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien jakautuminen saaliin merkityksen mukaan.

Kuva 13. Tutkimusalueella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhteellinen jakautuminen saaliin merkityksen mukaan.

Saalista tärkeänä pitävillä miehille kolme tärkeintä istutuslajia olivat taimen, lohi ja siika. Istuksista kalakantojen hoitotapana he kannattivat myös mateiden ja kuhien istuttamista. Miehille, joille saaliilla ei ollut merkitystä kolmen tärkeimmän istutuslajin tärkeysjärjestys oli päinvastainen (liitekuvat 54-55). Naisten mielipiteissä vastaavanlaista eroa ei ollut vaan lohi-istutuksia kannatettiin molemmissa ryhmissä eniten.

Kalastajat, jotka pitivät saalista tärkeänä kannattivat muita enemmän sitä, että istuksilla luodaan arvokkaampia kalakantoja nykyisille kalastusalueille (liitekuvat 56-57). Kalastusmahdollisuuksista tiedottamisen suhteen miehet ja naiset poikkesivat toisistaan. Saalista tärkeänä pitävät miehet kaipasivat selvästi enemmän tiedottamista kalastusmahdollisuuksista kuin miehet, joille saaliilla ei ollut merkitystä. Naisten kohdalla tilanne oli päinvastainen.

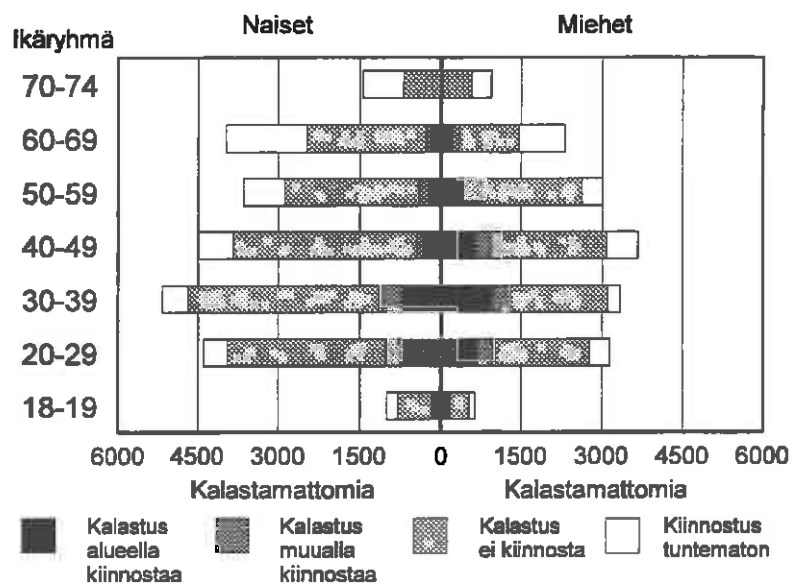
Kalastamattomilla kiinnostusta kalastukseen mutta ei aikaa

Kaikkiaan kalastamattomia oli hieman yli 41 000. Heistä 13 prosenttia eli vajaa 5500 oli kiinnostunut kalastamisesta tutkimusalueella ja kuusi prosenttia eli noin 2500 oli kiinnostunut kalastamisesta tutkimusalueen ulkopuolella. Yli 60 prosenttia kalastamattomista eli noin 25000 henkilöä ei ollut lainkaan kiinnostunut kalastamisesta. Vastaa-mattomuudesta johtuen vajaan viidesosan kiinnostus jäi tuntemattomaksi.

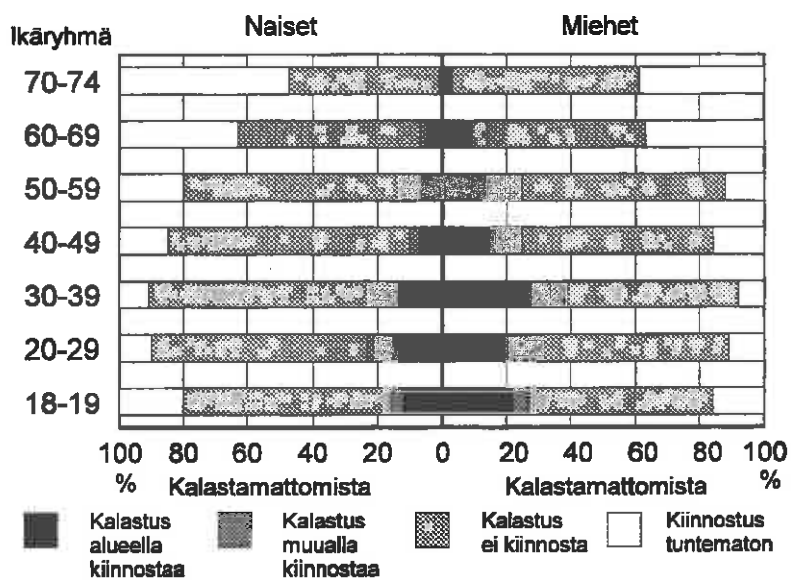
Kalastuksesta kiinnostuneista 44 prosenttia oli naisia (kuva 14). Sekä naisissa että miehissä suurin osa kiinnostuneista oli 20-39-vuotiaita. Suhteellisesti 18-19-vuotiaissa oli kalastuksesta kiinnostuneita lähes yhtä paljon kuin 20-39-vuotiaissakin (kuva 15). Kohdehenkilöiden rajauksesta johtuen alle 18-vuotiaiden kiinnostusta kalastusta kohtaan ei voida arvioida. Yli 40-vuotiaiden keskuudessa kiinnostus kalastusta kohtaan selvästi hiipui.

Selvin syy kalastamattomuuteen niiden keskuudessa, jotka olivat kiinnostuneita kalastuksesta tutkimusalueella oli se, ettei ollut aikaa kalastamiseen. Muut harrastukset veivät vapaa-ajan tai vapaa-aikaa ei yleensä ole ollut (liitekuva 58). Esille nousivat myös sellaiset syyt, ettei ollut venettä käytössä, ei ollut kalastusoikeutta tai kalastuspaikat olivat vaikeasti saavutettavissa.

Osa kalastajista on kiinnostunut kalastamisesta pelkästään tutkimusalueen ulkopuolella. Luonnollinen syy tähän oli, että vapaa-aika vietettiin muualla, jossa oli mahdollisesti kalastusoikeuskin (liitekuva 59). Myös tässä ryhmässä veneen puuttuminen oli tärkeä kalastamattomuuden syy. Veden huono laatu, kalojen maku- ja hajuhaitat sekä korkeat myrkkypitoisuudet eivät olleet aivan tärkeimpien kalastamattomuuden syiden joukossa. Niillä oli kuitenkin huomattava tai kohtalainen merkitys noin 20 prosentille kalastamattomista. Näiden vaihtoehtojen kohdalla vastaamattomien osuus oli huomattavan suuri.

Kuva 14. Tutkimusalueella asuvan kalastamattoman väestön kiinnostus kalastukseen.

Kuva 15. Kalastuksesta kiinnostuneiden osuudet kalastamattomista.

Tutkimusta tehtiin yhteistyönä

Tutkimus tehtiin Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen ja Vaasan vesi- ja ympäristöpiirin (nyk. Länsi-Suomen ympäristökeskus) yhteistyönä RKTL:n Reposaaressa toimipisteessä ja Merenkurkun tutkimusasemalla. Siihen saatiin rahoitusta myös Vesi- ja ympäristöhallituksen rakennustoimistolta sekä Korsnäsins-Maalahden kalastusalueelta.

Kirjallisuus

Moilanen, P. 1994: Vapaa-ajankalastus Merenkurkussa vuonna 1992. Kalaraportteja nro 6. Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitos.

**Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
Merenkurkun tutkimusasema
Korsholmanpuistikko 16
65100 VAASA**

MERENKURKUN KALASTUSTIEDUSTELU

1. a) Kalastavatto kotitaloutesi jäsenet ohiseen karttaan merkityllä tutkimusalueella? Merkitse rastilla jokaisen henkilön kohdalle oikea vaihtoehto sarakkeista 1-3.

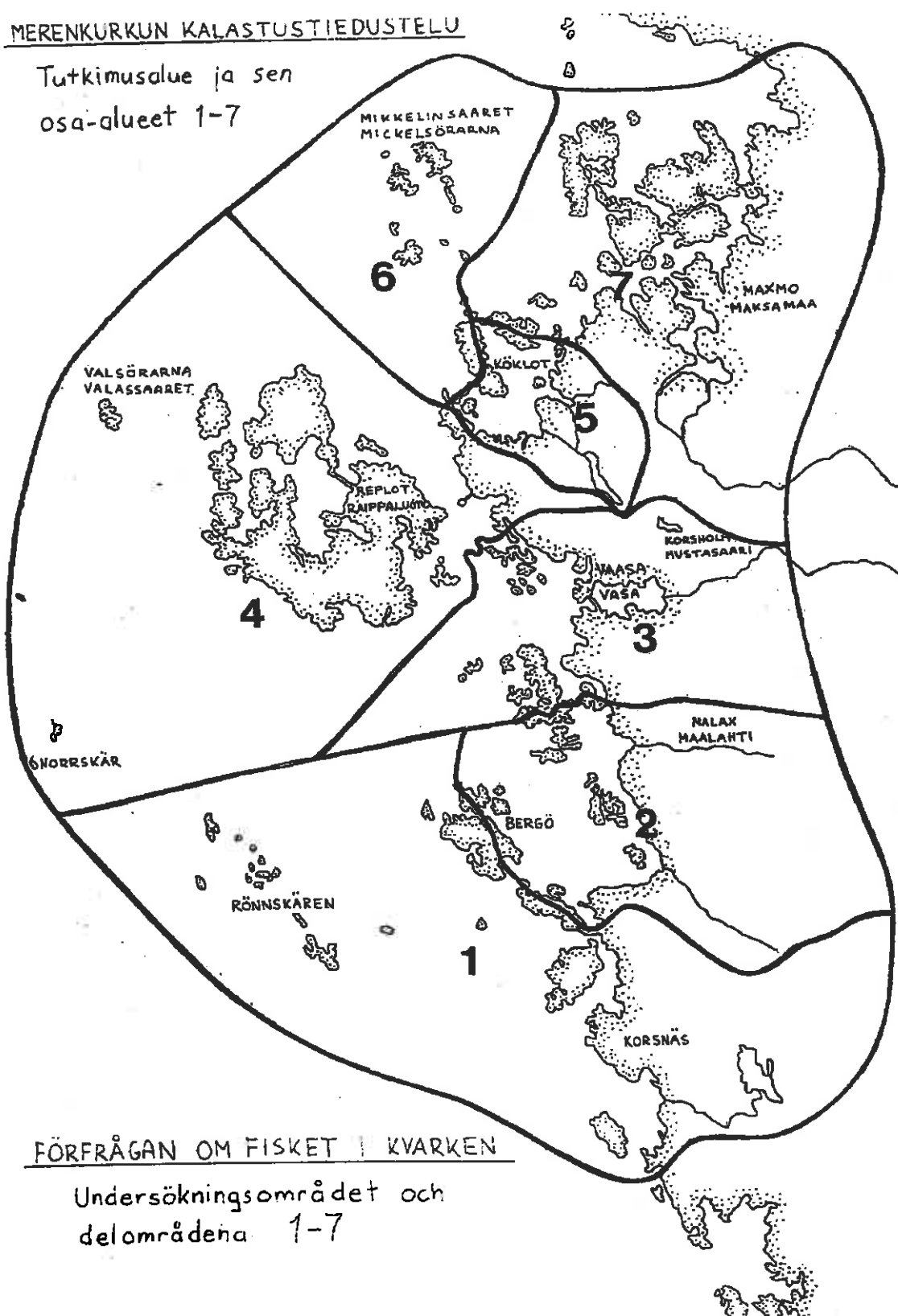
b) Kalastavainko kotitaloutesi jäsenet tutkimusalueen ulkopuolella? Merkitse rasti jokaisen henkilön kohdalle oikea vaihtoehto sarakkeista 4-5.

Tiedot asuinhuoneistossasi vakinaisesti asuvista henkilöistä olen saanut Väestörekisterikeskukselta tätä tutkimusta varten.

[illegible]

MERENKURKUN KALASTUSTIEDUSTELU

Tutkimusalue ja sen
osa-alueet 1-7

FÖRFRÅGAN OM FISKET I KVARKEN

Undersökningsområdet och
delområdena 1-7

SEURAAVA KYSYMYS ON TARKOITETTU HENKILÖKOHTAISESTI SELLAISELLE TIEDUSTELUN VASTAANOTTAJALLE, JOKA EI KALASTA TUTKIMUS-ALUEELLA.

5. Oletko kiinnostunut kalastamisesta? Merkitse rastilla.

- ☐ 1. En ole lainkaan kiinnostunut kalastamisesta
- ☐ 2. Olen kiinnostunut kalastamisesta, mutta en tutkimusalueella. (Ilmoita syyt kiinnostuksen puutteeseen ottamalla kantaa alla lueteltuihin tekijöihin)
- ☐ 3. Olen kiinnostunut kalastamisesta tutkimusalueella. (Ilmoita syyt kalastamattomuuteesi ottamalla kantaa alla lueteltuihin tekijöihin)

Seuraavassa on esitetty mahdollisia syitä kalastamattomuuteesi tutkimusalueella. Ympyröi jokaisen syyn kohdalle miten suuri merkitys sillä on päätökseesi olla kalastamatta tutkimusalueella. On tärkeää, että arvioit jokaisen syyn merkityksen.

1 = Huomattava merkitys 2 = Kohtalainen merkitys 3 = Vähäinen merkitys
4 = Ei merkitystä 5 = En osaa arvioida

	Huomattava merkitys	Kohtalainen merkitys	Vähäinen merkitys	Ei merkitystä	En osaa arvioida
1. Veden laatu on huono	1	2	3	4	5
2. Kalojen maku- ja hajuhaitat	1	2	3	4	5
3. Kalastusoikeuden puuttuminen	1	2	3	4	5
4. Kalastusoikeus muualla sijaitseviin vesiin	1	2	3	4	5
5. Kalojen korkeat ympäristömyrky- pitoisuudet	1	2	3	4	5
6. Kalastuspalkat vaikeasti saavutettavissa .	1	2	3	4	5
7. Kalastusmahdollisuuksista ei ole tietoa	1	2	3	4	5
8. Vapaa-ajan puute	1	2	3	4	5
9. Ei ole venettä käytössä	1	2	3	4	5
10. Puuttuu tietoa kalastuksesta yleensä (esim. pyyntitavoista, välineistä)	1	2	3	4	5
11. Vapaa-aika vietetään muualla (esim. loma-asunto muualla)	1	2	3	4	5
12. Muut harrastukset vievät kaiken vapaa- ajan	1	2	3	4	5
13. Tutkimusalueella ei voi kalastaa halua- mallaan tavalla	1	2	3	4	5
14. Kalastus merellä ei kiinnosta	1	2	3	4	5
15. Ikä tai sairaus	1	2	3	4	5

KYSYMYKSET 6-13 ON TARKOITETTU HENKILÖKOHTAISESTI SELLAISELLE TIEDUSTELUN VASTAANOTTAJALLE, JOKA KALASTAA TUTKIMUSALUEELLA. JOS ET ITSE KALASTA, VOIT SIIRTYÄ KOHTAAN: KOTITALOUTESI KALASTUS VUONNA 1992 (s. 10)

6. Seuraavassa on mahdollisia tavoitteita kalastuksellesi tutkimusalueella. Ympyröi jokaisen tavoitteen kohdalle miten suuri merkitys sillä on kalastaessasi tutkimusalueella. On tärkeää, että arvioit jokaisen tavoitteen merkityksen.

1 = Huomattava merkitys 2 = Kohtalainen merkitys 3 = Vähäinen merkitys
4 = Ei merkitystä 5 = En osaa arvioida

Kalastus mahdollistaa	Huomat- tava merkitys	Kohtalai- nen merkitys	Vähäi- nen merkitys	Ei merk- tystä	En osaa arvioida
1. Tuoreen kalan hankkimisen käytet- täväksi kotitaloudessa	1	2	3	4	5
2. Rentoutumisen	1	2	3	4	5
3. Luonnon tapahtumien seuraamisen	1	2	3	4	5
4. Yksinolon	1	2	3	4	5
5. Yhdessäolon perheen kanssa	1	2	3	4	5
6. Yhdessäolon ystävien kanssa	1	2	3	4	5
7. Liikunnan tai ulkoilun	1	2	3	4	5
8. Jännityksen etsimisen	1	2	3	4	5
9. Säästämisen kotitalouden ruoka- menoissa	1	2	3	4	5
10. Kalastustaidon kehittämisen	1	2	3	4	5
11. Ravinnon hankkimisen kotieläimille	1	2	3	4	5
12. Ansion saamisen kalojen myynnistä	1	2	3	4	5

7. Seuraavassa on esitetty kalastuspalkan valintaan vaikuttavia tekijöitä tutkimusalueella. Ympyröi jokaisen tekijän kohdalle miten suuri merkitys sillä on kalastaessasi tutkimusalueella. On tärkeää, että arvioit jokaisen tekijän merkityksen.

1 = Huomattava merkitys 2 = Kohtalainen merkitys 3 = Vähäinen merkitys
4 = Ei merkitystä 5 = En osaa arvioida

	Huomat- tava merkitys	Kohtalai- nen merkitys	Vähäi- nen merkitys	Ei mer- kitystä	En osaa arvioida
1. Kalastusalueen läheisyys	1	2	3	4	5
2. Hyvät mahdollisuudet saada saalista	1	2	3	4	5
3. Maiseman kauneus	1	2	3	4	5
4. Vähän kalastusrajoituksia	1	2	3	4	5
5. Muiden kalastajien vähyys	1	2	3	4	5
6. Vaihtoehtoisten kalastuspalkkojen puute.....	1	2	3	4	5
7. Kalastus on vanha tapa	1	2	3	4	5
8. Kalastusta voi harjoittaa muun toiminnan ohella (esim. liikunta, ret- keily, ulkoilu, veneily ym.)	1	2	3	4	5
9. Ympäristön monimuotoisuus	1	2	3	4	5
10. Mahdollisuus käyttää haluamiaan pyyntitapoja ja pyydyksiä	1	2	3	4	5
11. Mahdollisuus kalastaa haluamiaan saalislajeja	1	2	3	4	5
12. Kalastuspalkan helppo saavutet- tavuus.....	1	2	3	4	5
13. Kalastusluvan saanti helppoa	1	2	3	4	5
14. Kalastus mahdollista ilman venettä ..	1	2	3	4	5
15. Vesialueen omistuksesta johtuva kalastusmahdollisuus	1	2	3	4	5

8. Mitkä ovat ne kalalajit, joita erityisesti pyrit pyydystämään kalastaessasi tutkimusalueella? Kirjoita alla olevaan taulukkoon kolme eniten tavoittelemaasi saalisajia. Kirjoita myös ne pyydykset, joilla pyrit kyseisiä lajeja kalastamaan.

	Kalalaji	Pyydys
Tavoitelluin laji		
Toiseksi tavoitelluin		
Kolmanneksi tavoitelluin		

9. Millä seuraavista pyydyksistä olet viimeisen 12 kuukauden aikana kalastanut tutkimusalueella? Kirjoita alla olevaan taulukkoon tutkimusalueella käyttämäsi pyydystyyppit tärkeysjärjestyksessä.

Pyydystyyppit: 1) Rysä tai loukku, 2) Katiska tai merta, 3) Verkko, 4) Vapapyydykset, 5) Muut koukkupyydykset

	Pyydystyyppi
Eniten käyttämäsi	
Toiseksi eniten käyttämäsi	
Kolmanneksi eniten käyttämäsi	
Neljänneksi eniten käyttämäsi	
Viidenneksi eniten käyttämäsi	

10. Kirjoita alla olevaan taulukkoon viimeisen 12 kuukauden aikana viiden eniten saaliiksi saamiesi kalalajien nimet. Arvioi taulukkoon myös tutkimusalueelta saamasi saalis kunkin lajin osalta viimeisen 12 kuukauden aikana.

	Kalalaji	Saalis (kg)
Eniten saalista		
Toiseksi eniten saalista		
Kolmanneksi eniten saalista		
Neljänneksi eniten saalista		
Viidenneksi eniten saalista		

11. Karttaan merkitty tutkimusalue on jaettu osa-alueisiin. Millä osa-alueella pääasiallinen kalastuspaikka sijaitsee? Merkitse osa-alueen numero ohjeesta kartasta.

Pääasiallinen kalastuspaikka sijaitsee osa-alueella numero _____.

12. Miten pääasiallisen kalastusalueesi kalakantoja ja kalavesiä tulisi mielestäsi hoitaa? Merkitse rastilla ainoastaan neljä tärkeintä vaihtoehtoa.

Istuttamalla

- ☐ 1. Lohta
- ☐ 2. Taimenta
- ☐ 3. Siikaa
- ☐ 4. Kuhaa
- ☐ 5. Madetta
- ☐ 6. Haukea
- ☐ 7. Muuta lajia. Mitä?

Kunnostamalla kutualueita

- ☐ 8. Kalkitsemalla
- ☐ 9. Rakentamalla kalaportaita
- ☐ 10. Kunnostamalla puroja

Parantamalla veden laatua

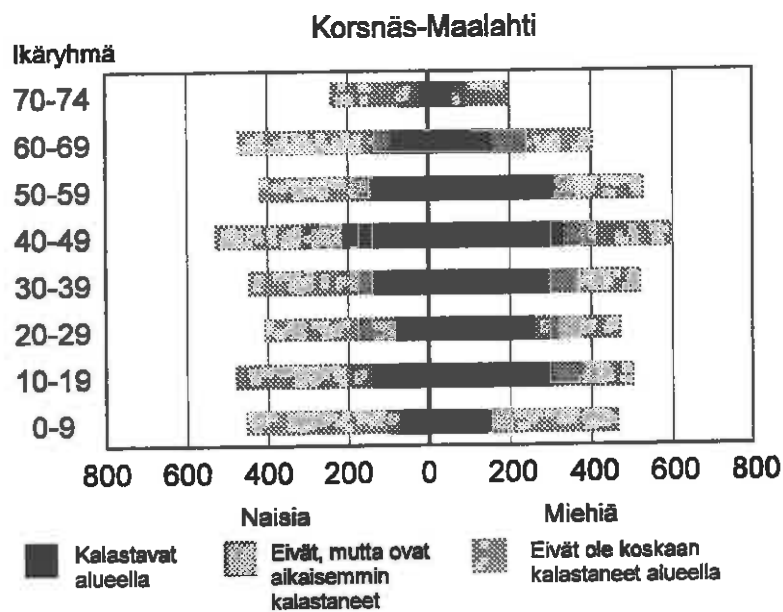
- ☐ 11. Puhdistamalla jätevesiä
- ☐ 12. Kalkitsemalla
- ☐ 13. Kielettämällä ympäristöä vahingoittavat toimet

Rauhoittamalla kutualueita

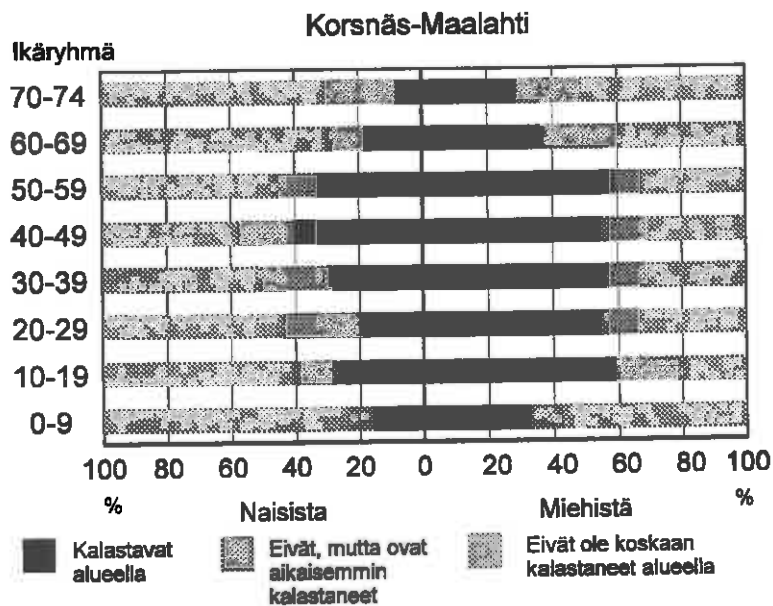
- ☐ 14. Suojelupäätöksellä (kielettämällä kutualueita vahingoittavat toimet)
- ☐ 15. Kielettämällä kalastus kokonaan
- ☐ 16. Kielettämällä kutuaikainen kalastus

13. Miten kalastusta mielestäsi pitäisi kehittää koko tutkimusalueella? Merkitse rastilla ainoastaan kolme tärkeintä kehittämistapaa.

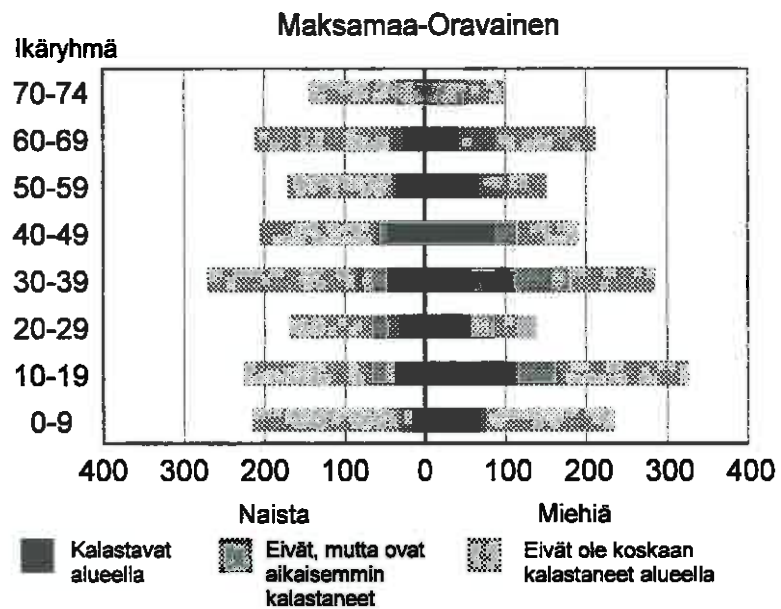
- ☐ 1. Kalastuslupien saatavuutta on parannettava
- ☐ 2. Kalastuslupien myyntiä on rajoitettava
- ☐ 3. Kalastuslupien hintoja on laskettava
- ☐ 4. Kalastuslupien hintoja on nostettava
- ☐ 5. Kalastusmahdollisuuksista tiedottamista on lisättävä
- ☐ 6. Kalaveden omistajien kalastusmahdollisuudet on turvattava paremmin
- ☐ 7. On luotava laajempia yhtenäislupa-alueita
- ☐ 8. Kalastuksen valvontaa on lisättävä
- ☐ 9. Istutuksilla on luotava arvokkaampia kalakantoja nykyisille kalastusalueille (lohi, taimen, kuha)
- ☐ 10. Istutuksilla on luotava tutkimusalueelle arvokkaita virkistys-, urheilu- ja matkailukalastuspaikkoja (esim. Kyrönjoesta lohijoki)
- ☐ 11. Kalaveden hoidolla on parannettava luontaisia kalakantoja (siika, ahven, hauki)
- ☐ 12. On perustettava hoidettuja ongintalammikoita (istuta ja ongi -vesiä)
- ☐ 13. Jokin muu kehittämistapa. Mikä?

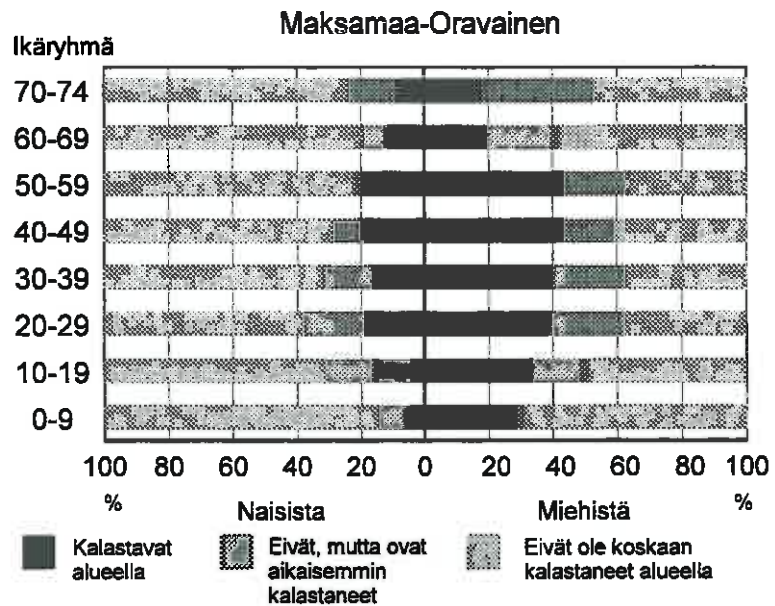
Liitekuva 1. Korsnäsissa ja Maalahdessa asuvan väestön jakautuminen tutkimusalueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

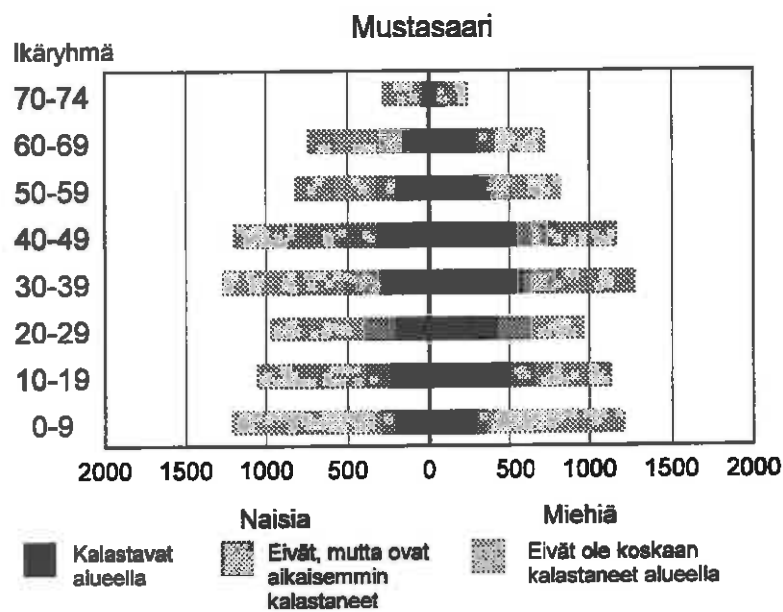
Liitekuva 2. Korsnäsissa ja Maalahdessa asuvan väestön suhteellinen jakautuminen tutkimusalueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

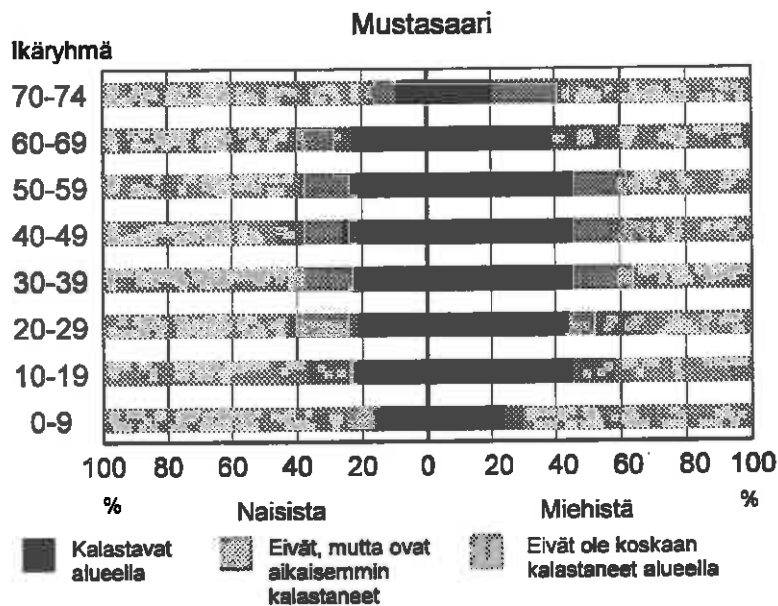
Liitekuva 3. Maksamaalla ja Oravaisissa asuvan väestön jakautuminen tutkimusalueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

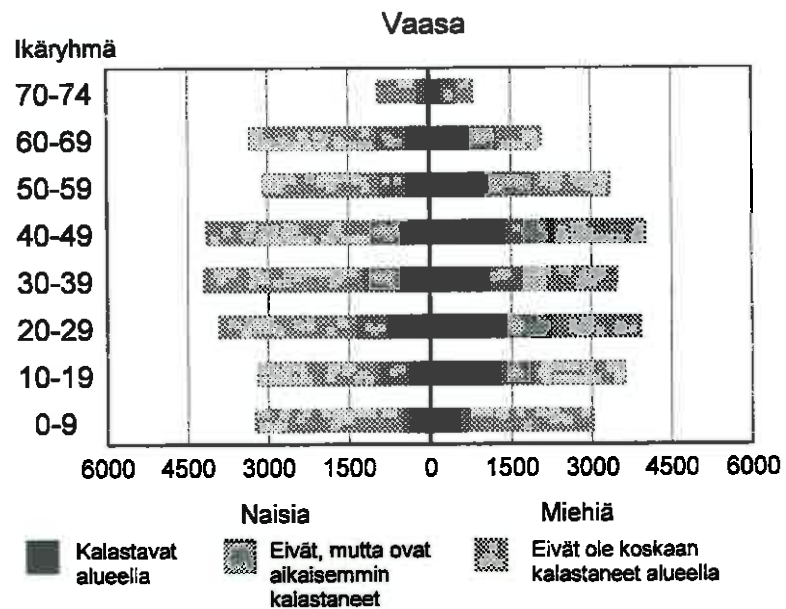
Liitekuva 4. Maksamaalla ja Oravaisissa asuvan väestön suhteellinen jakautuminen tutkimusalueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

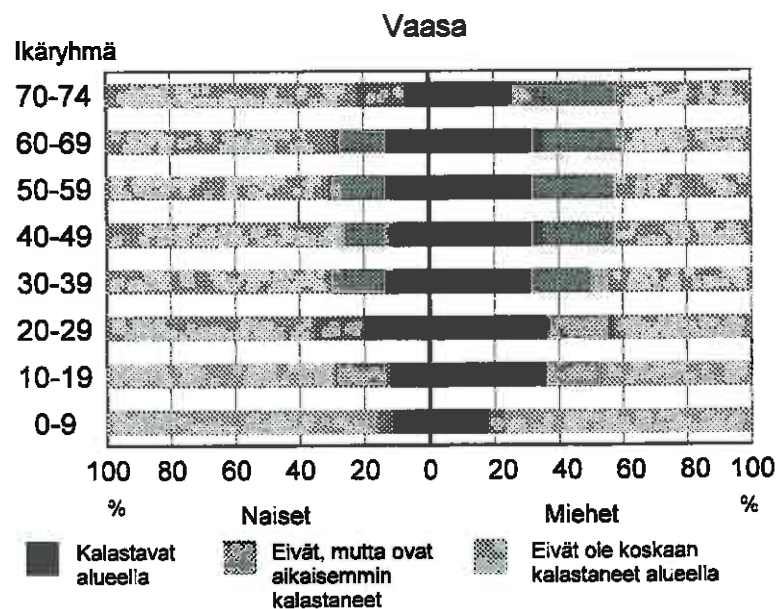
Liitekuva 5. Mustasaarella asuvan väestön jakautuminen tutkimus-alueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

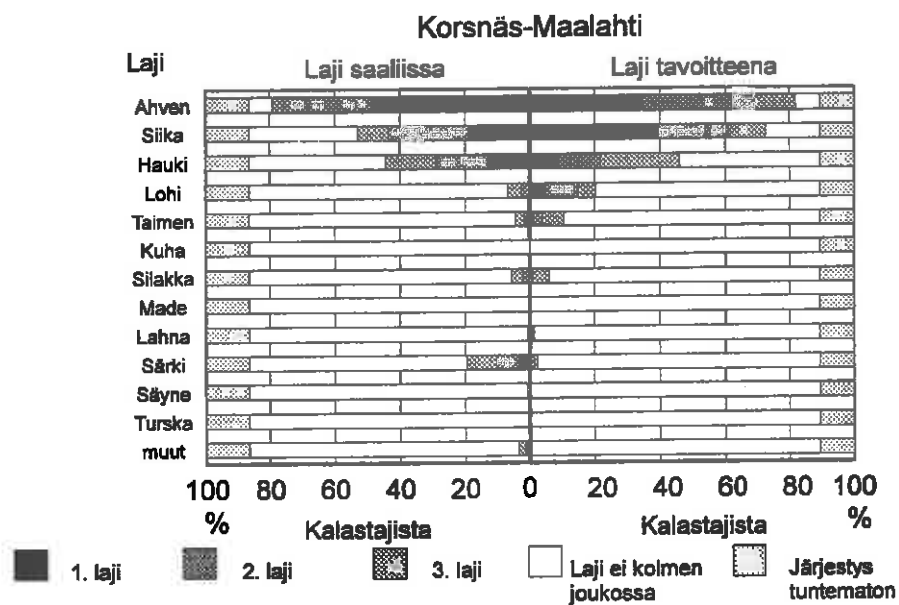
Liitekuva 6. Mustasaarella asuvan väestön suhteellinen jakautuminen tutkimusalueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

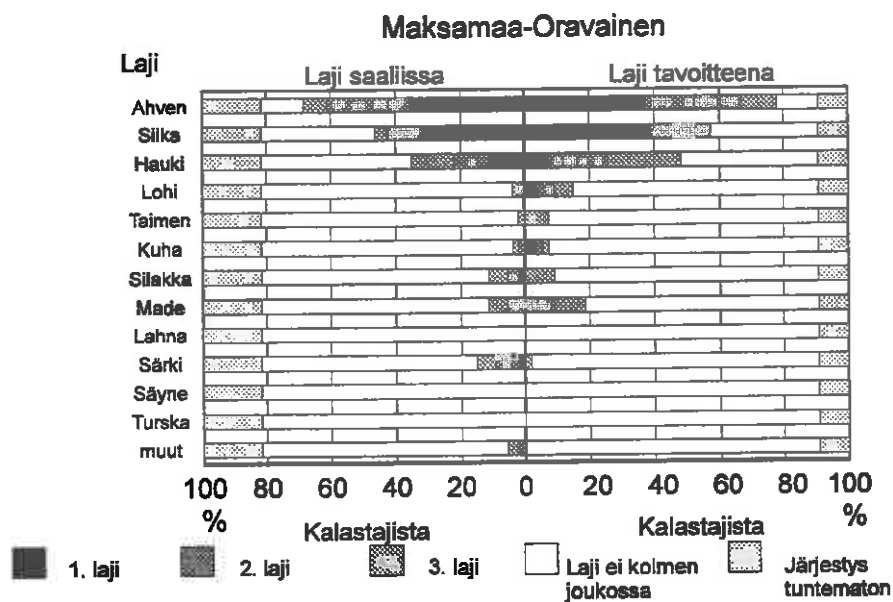
Liitekuva 7. Vaasassa asuvan väestön jakautuminen tutkimusalueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

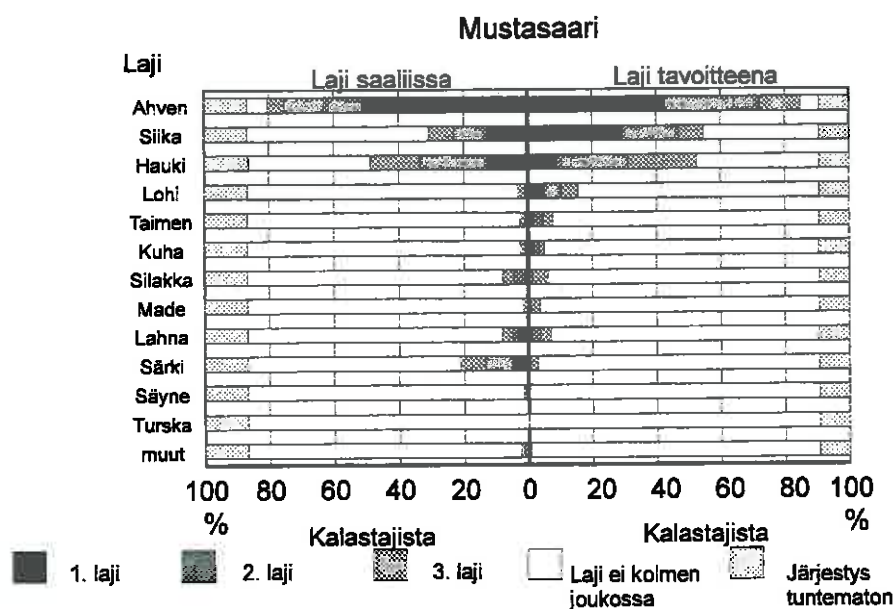
Liitekuva 8. Vaasassa asuvan väestön suhteellinen jakautuminen tutkimusalueella tapahtuvan kalastuksen mukaan.

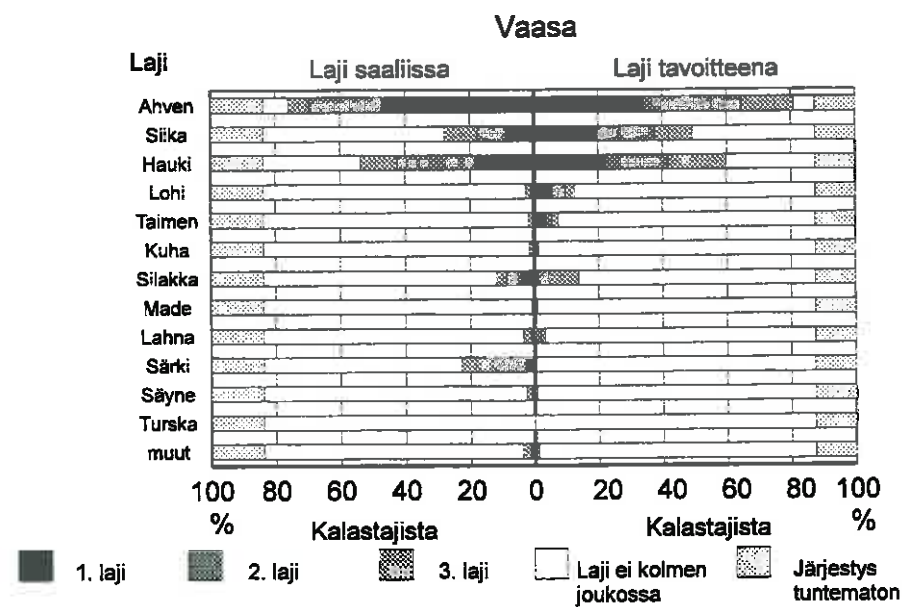
Liitekuva 9. Korsnäsissa ja Maalahdessa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

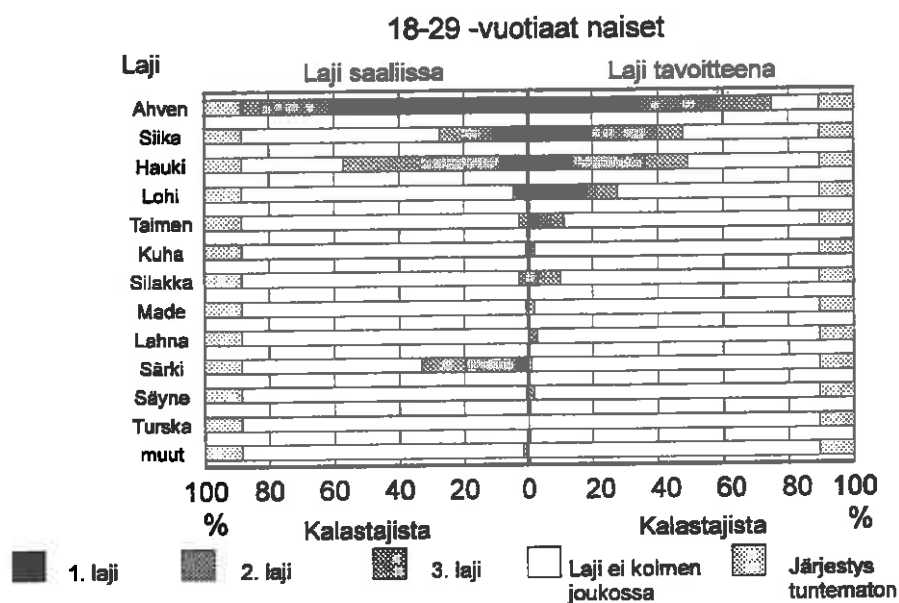
Liitekuva 10. Maksamaalla ja Oravaisissa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

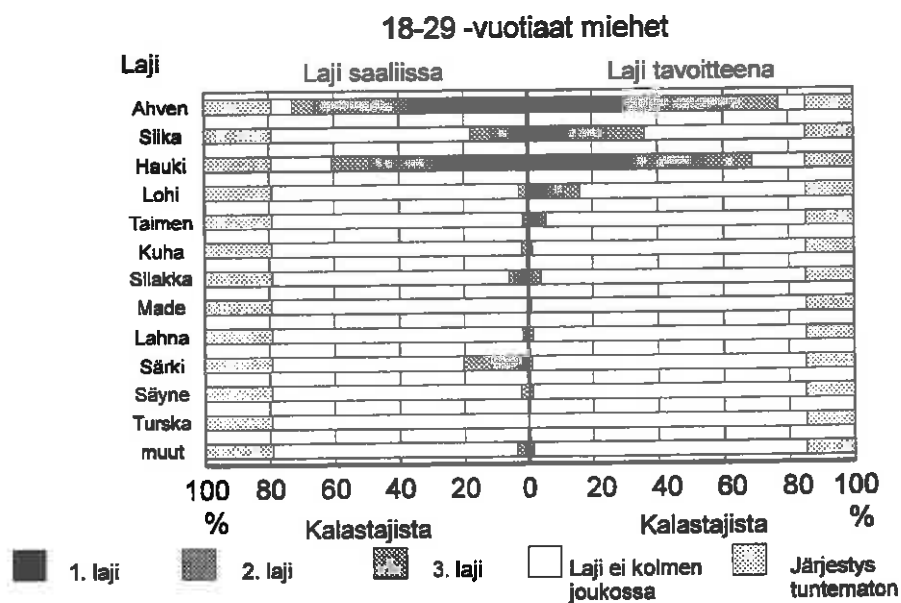
Liitekuva 11. Mustasaarella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

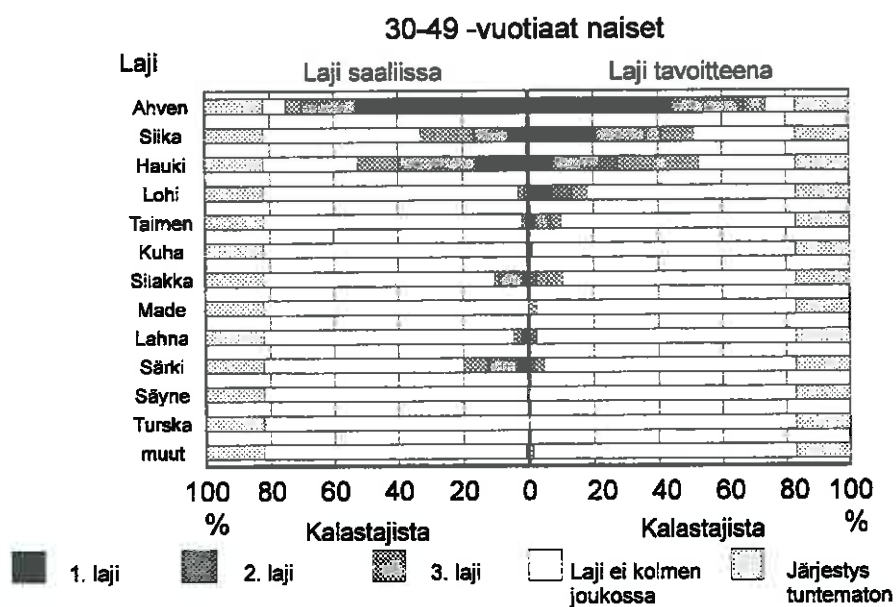
Liitekuva 12. Vaasassa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

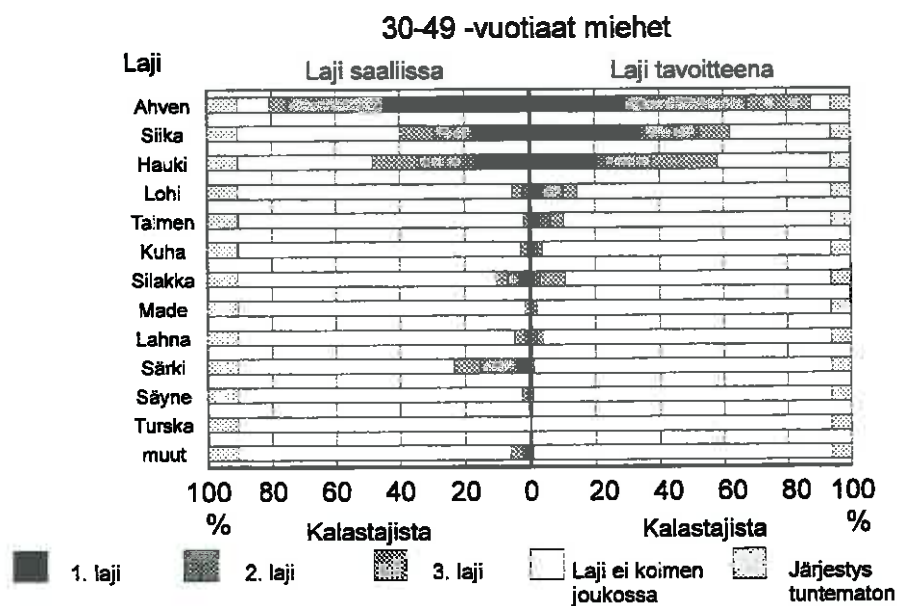
Liitekuva 13. Kalastavien 18-29-vuotiaiden naisten tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

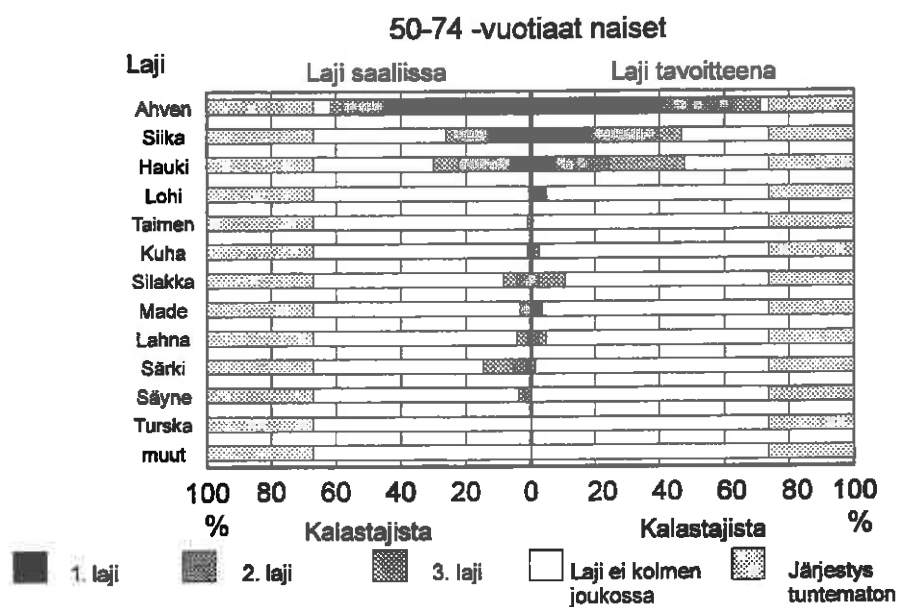
Liitekuva 14. Kalastavien 18-29-vuotiaiden miesten tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

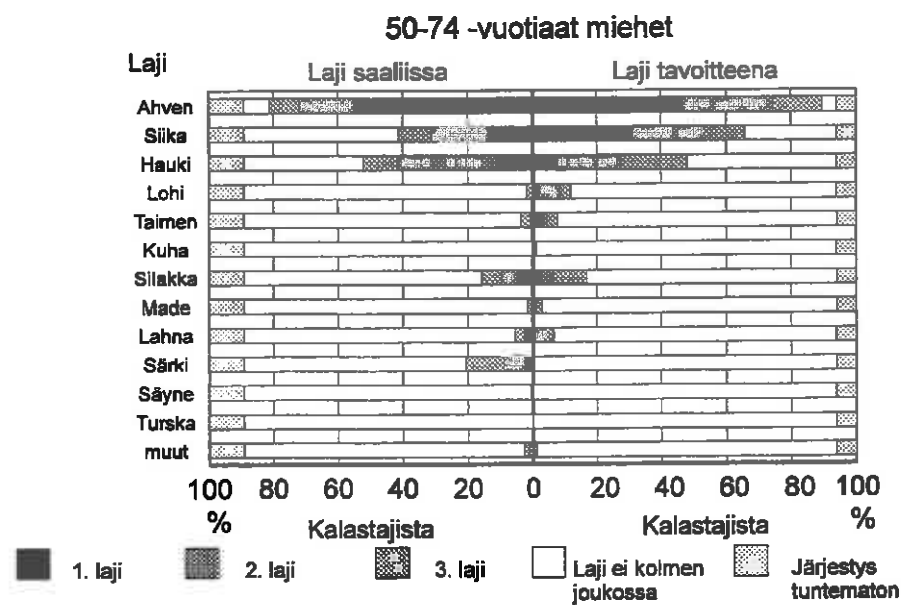
Liitekuva 15. Kalastavien 30-49-vuotiaiden naisten tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

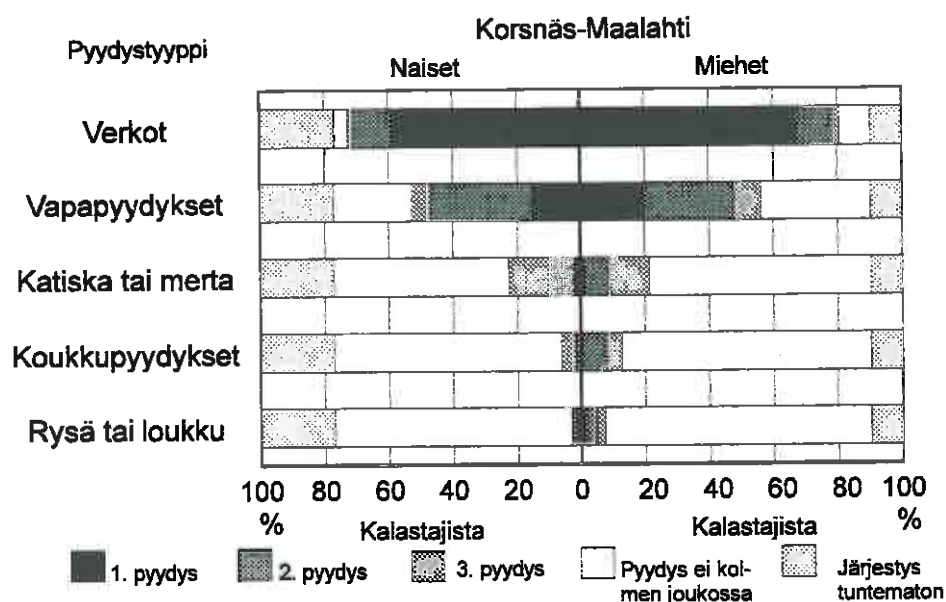
Liitekuva 16. Kalastavien 30-49-vuotiaiden miesten tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

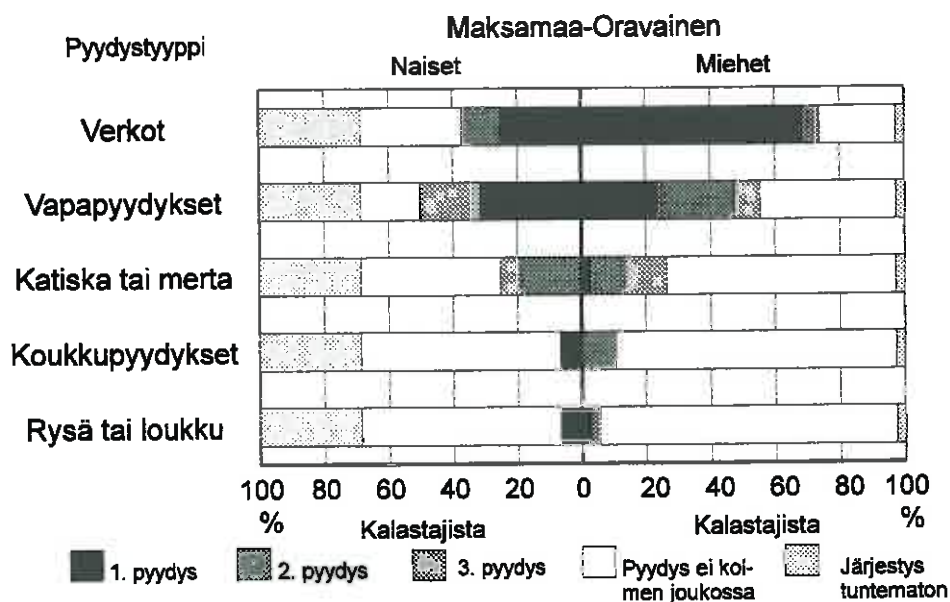
Liitekuva 17. Kalastavien 50-74-vuotiaiden naisten tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

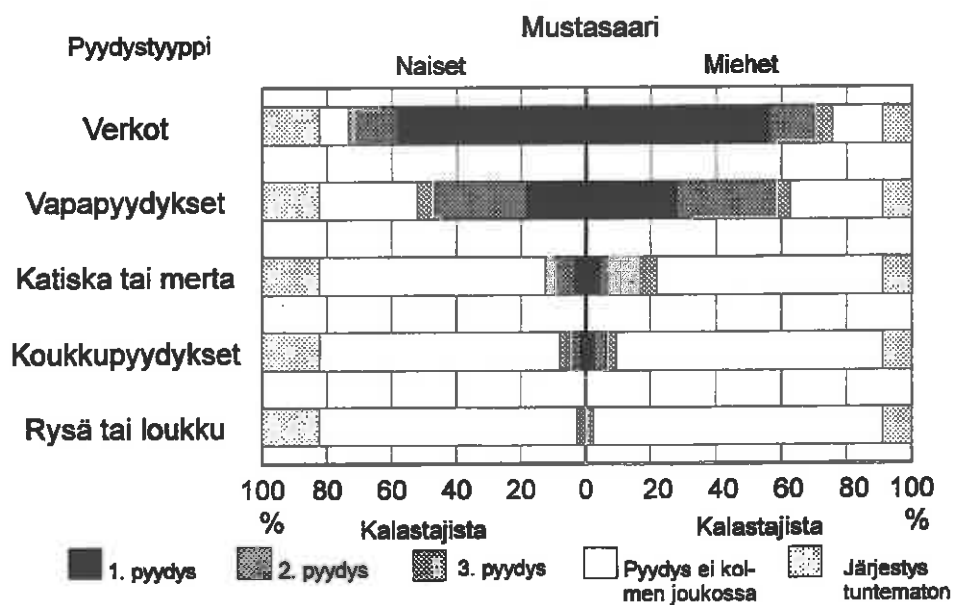
Liitekuva 18. Kalastavien 50-74-vuotiaiden miesten tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

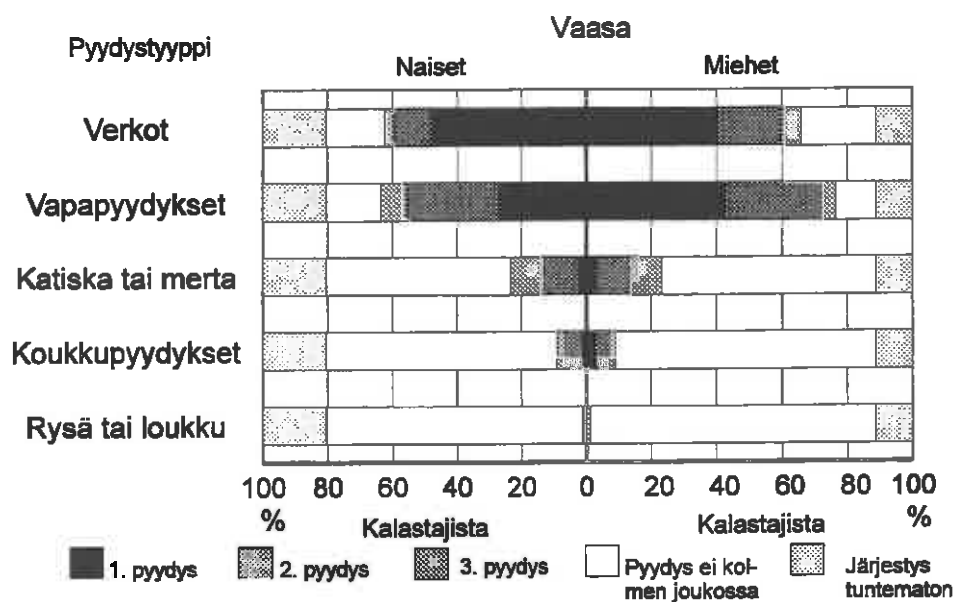
Liitekuva 19. Korsnäsissa ja Maalahdessa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

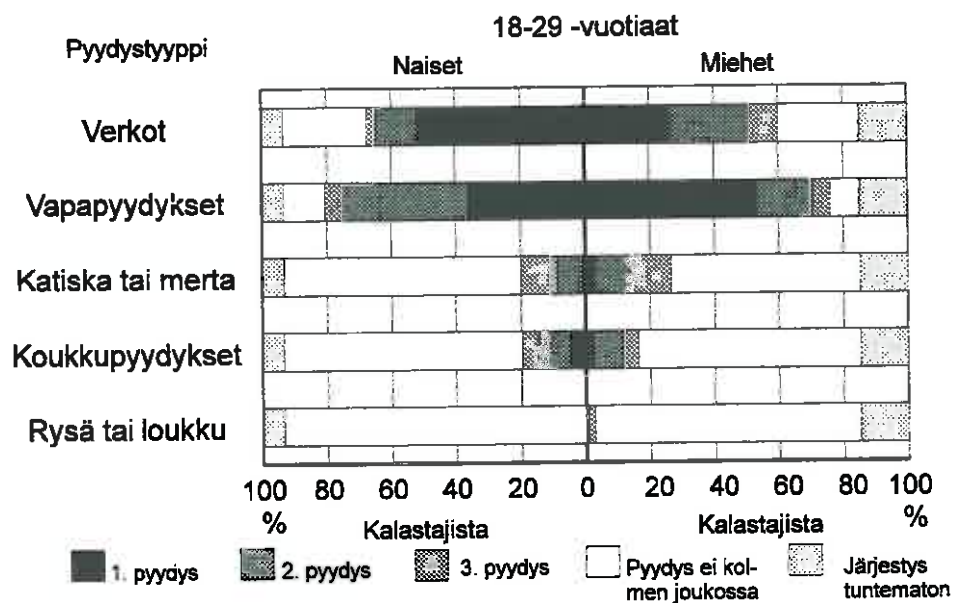
Liitekuva 20. Maksamaalla ja Oravaisissa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

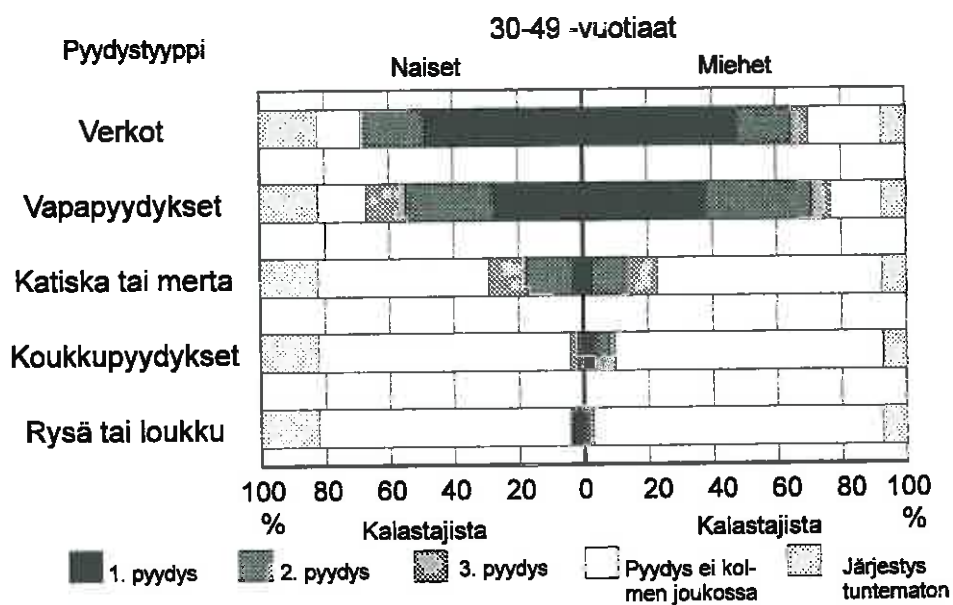
Liitekuva 21. Mustasaarella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

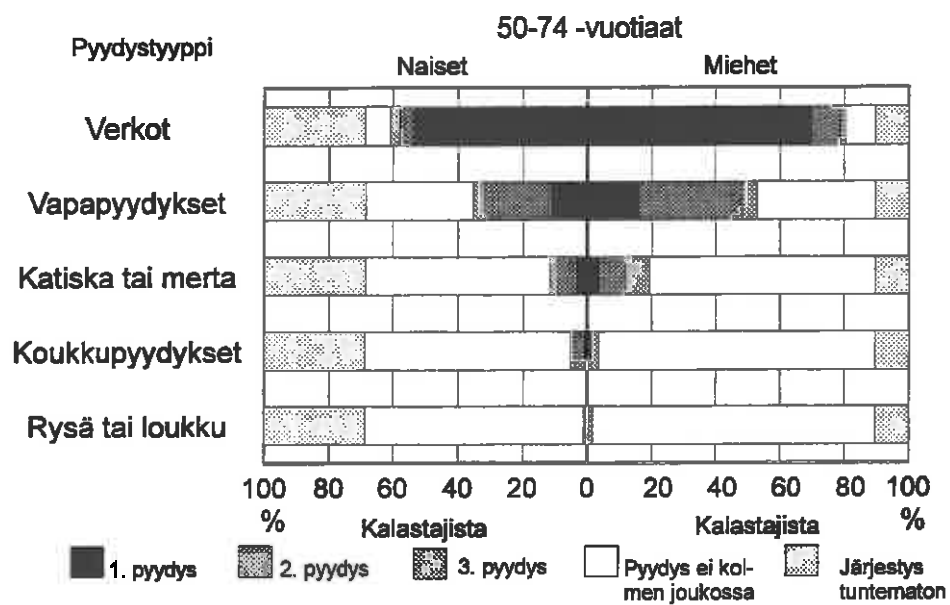
Liitekuva 22. Vaasassa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

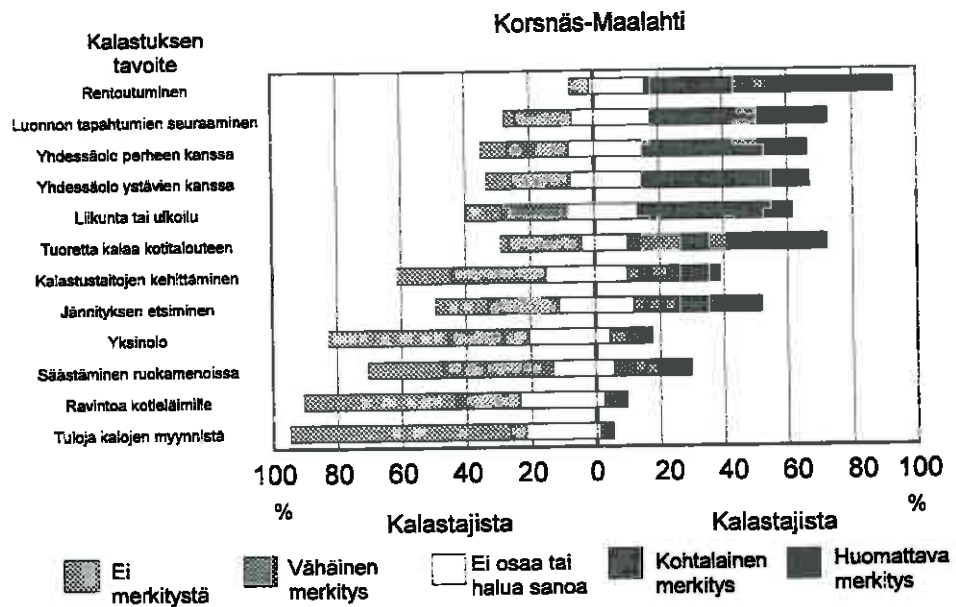
Liitekuva 23. Tutkimusalueella asuvien 18-29-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

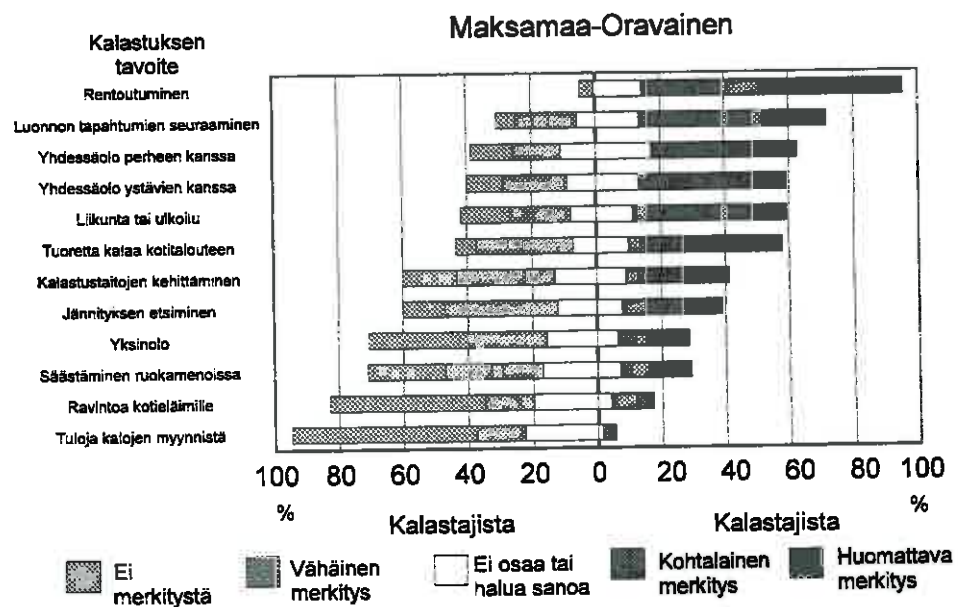
Liitekuva 24. Tutkimusalueella asuvien 30-49-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

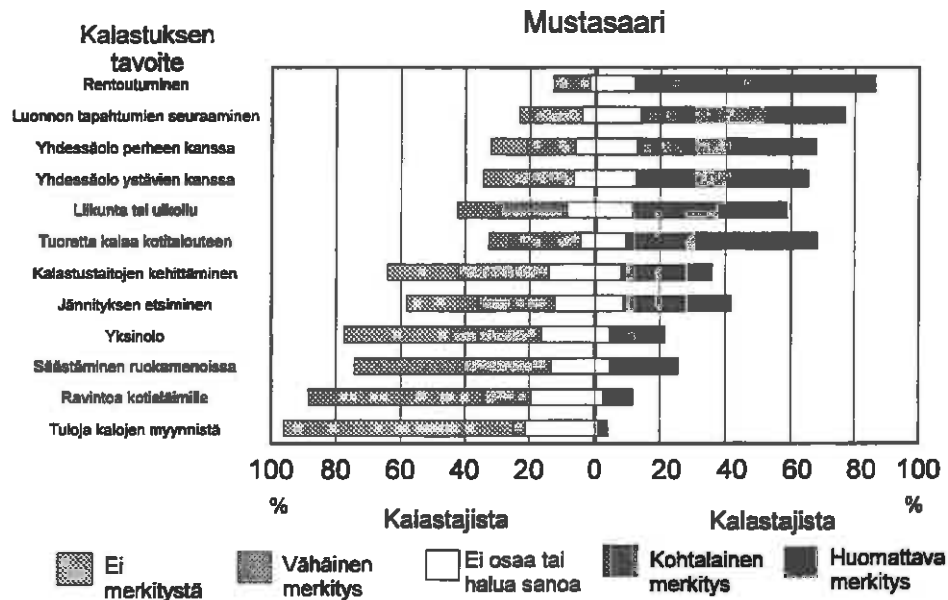
Liitekuva 25. Tutkimusalueella asuvien 50-74-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

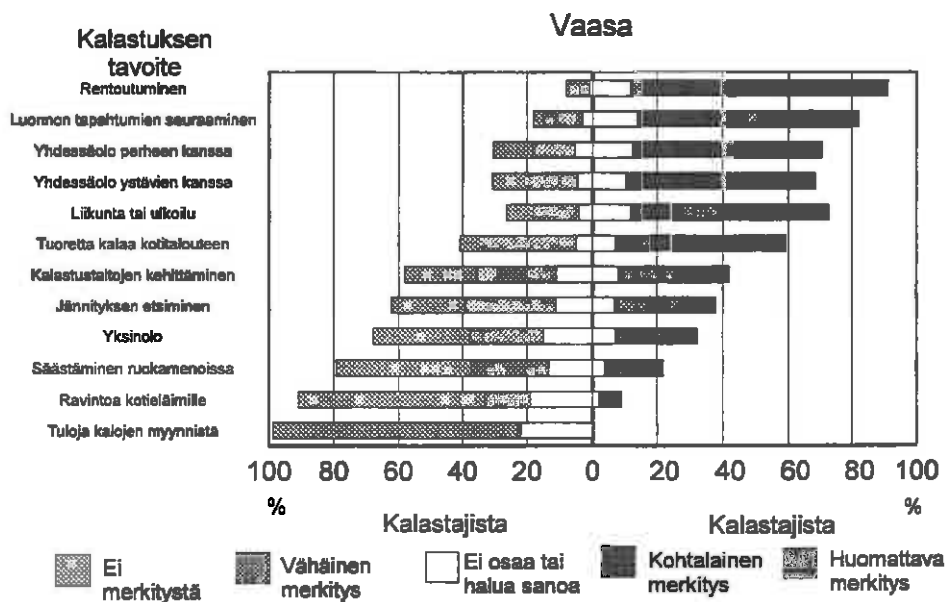
Liitekuva 26. Korsnäsissa ja Maalahdessa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

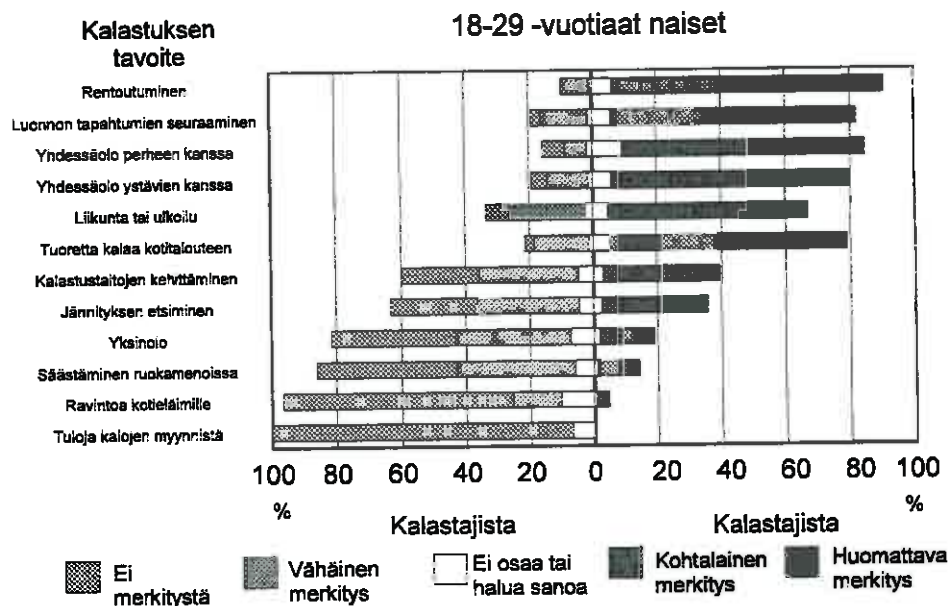
Liitekuva 27. Maksamaalla ja Oravaisissa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

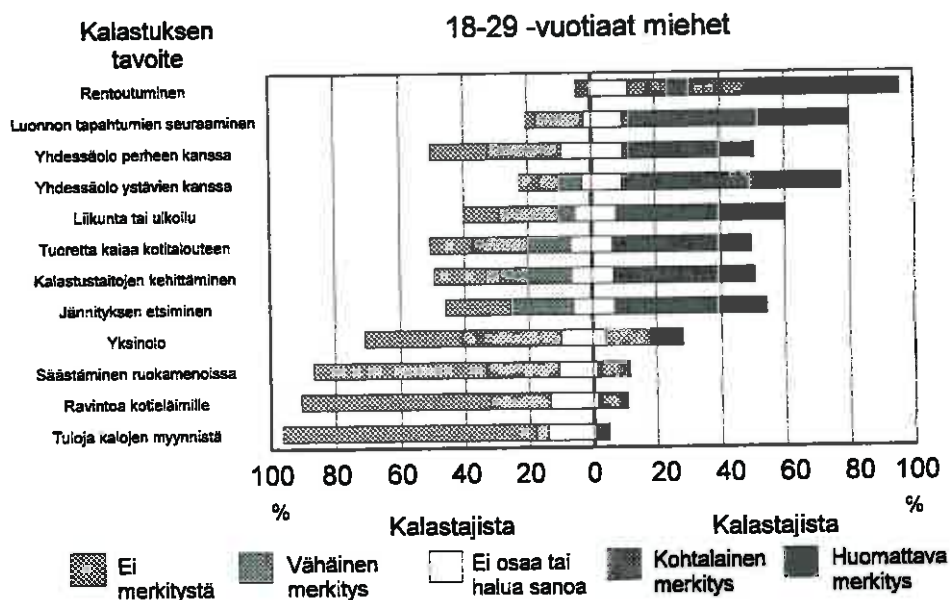
Liitekuva 28. Mustasaarella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

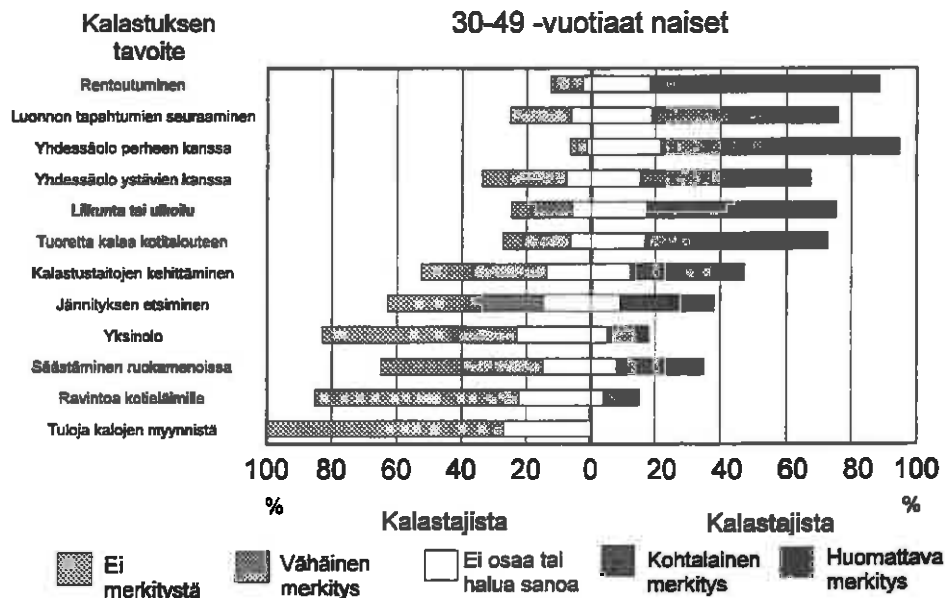
Liitekuva 29. Vaasassa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

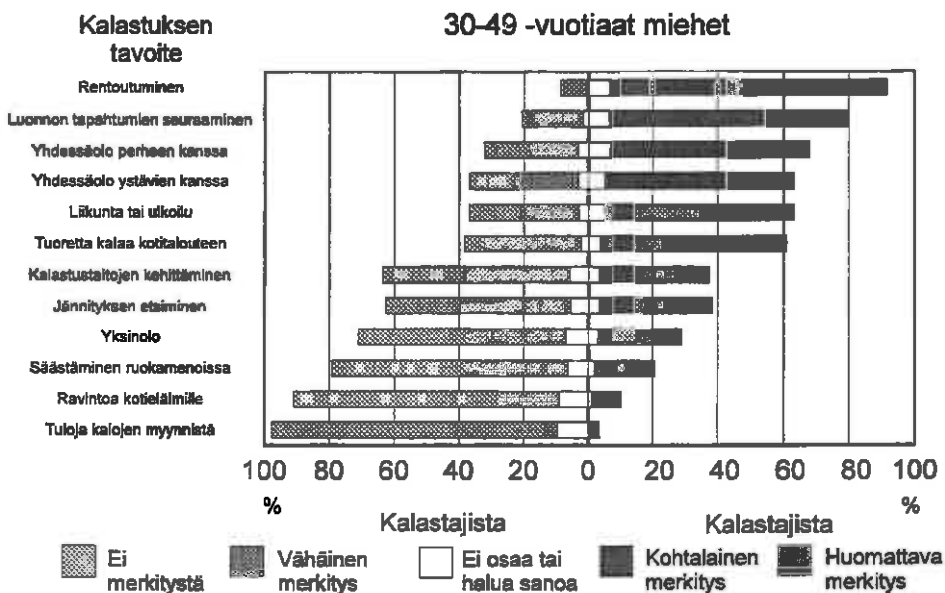
Liitekuva 30. Kalastavien 18-29-vuotiaiden naisten suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

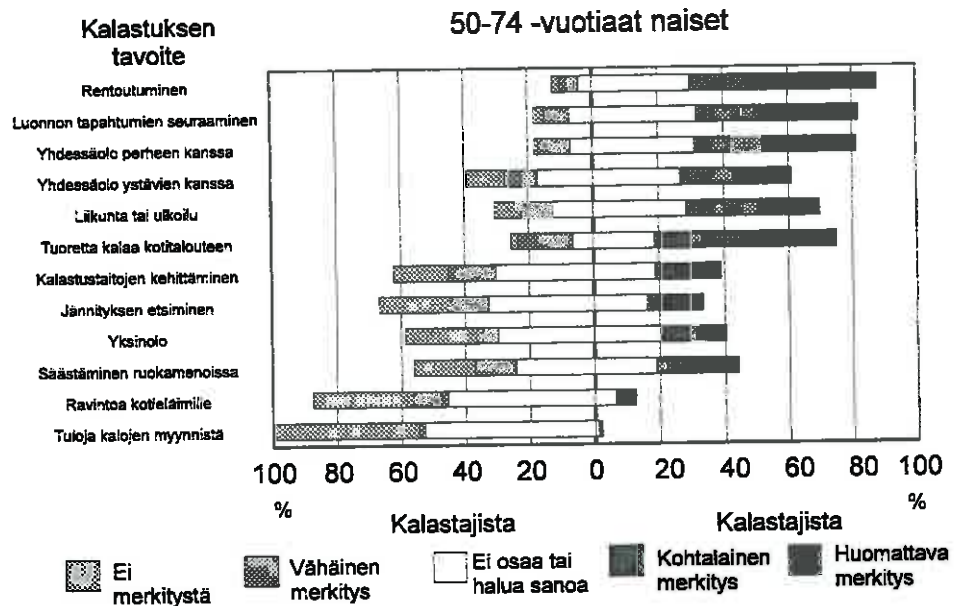
Liitekuva 31. Kalastavien 18-29-vuotiaiden miesten suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

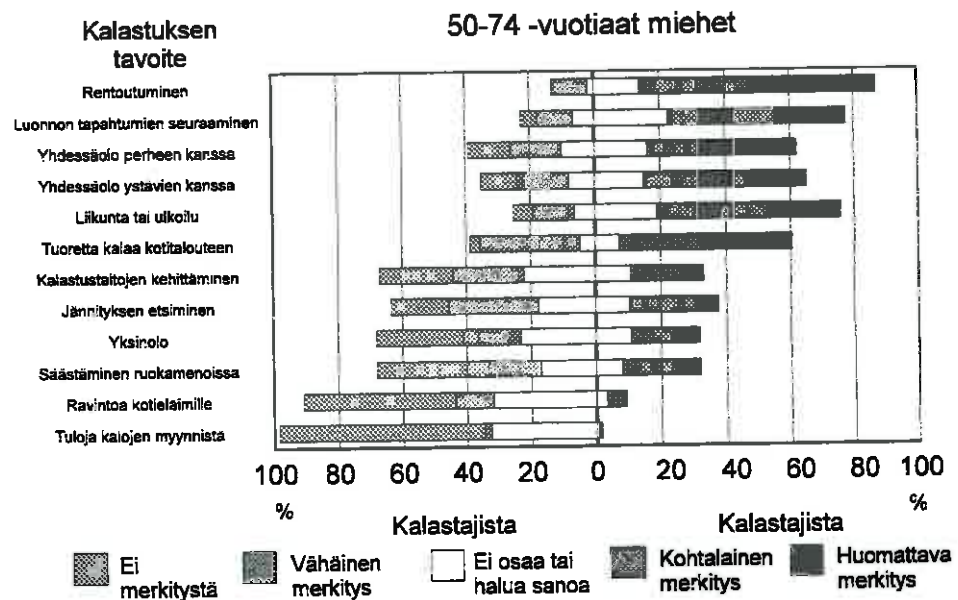
Liitekuva 32. Kalastavien 30-49-vuotiaiden naisten suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

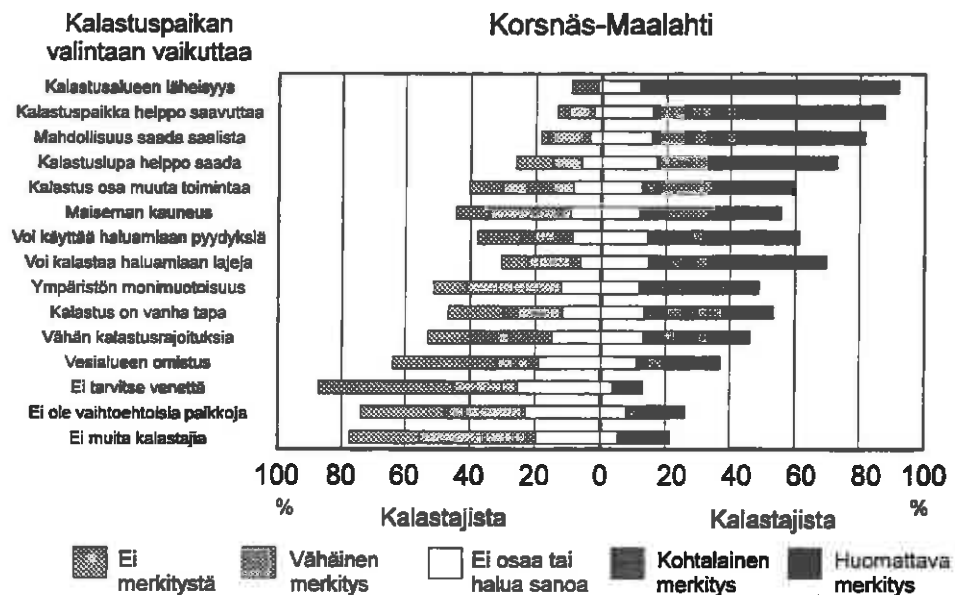
Liitekuva 33. Kalastavien 30-49-vuotiaiden miesten suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

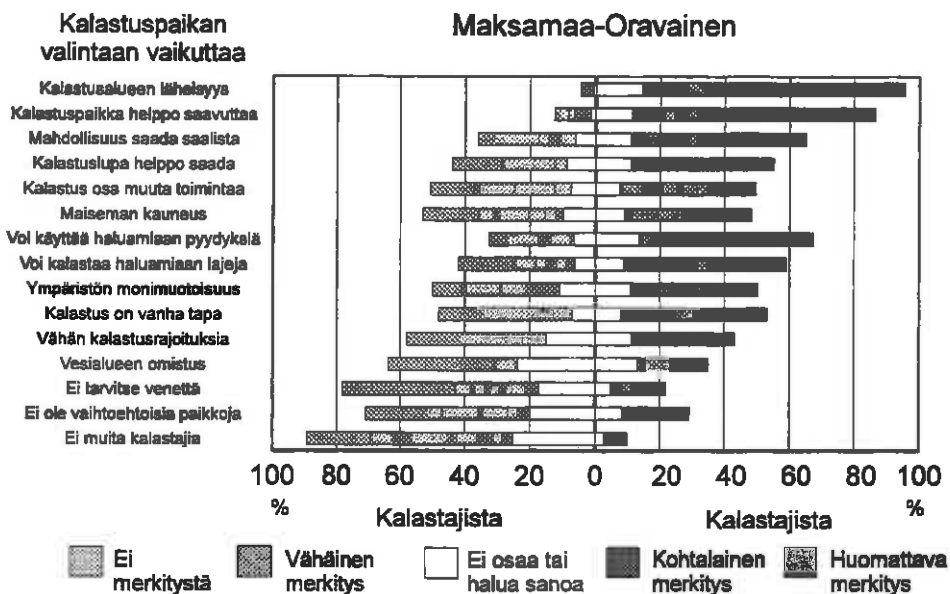
Liitekuva 34. Kalastavien 50-74-vuotiaiden naisten suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

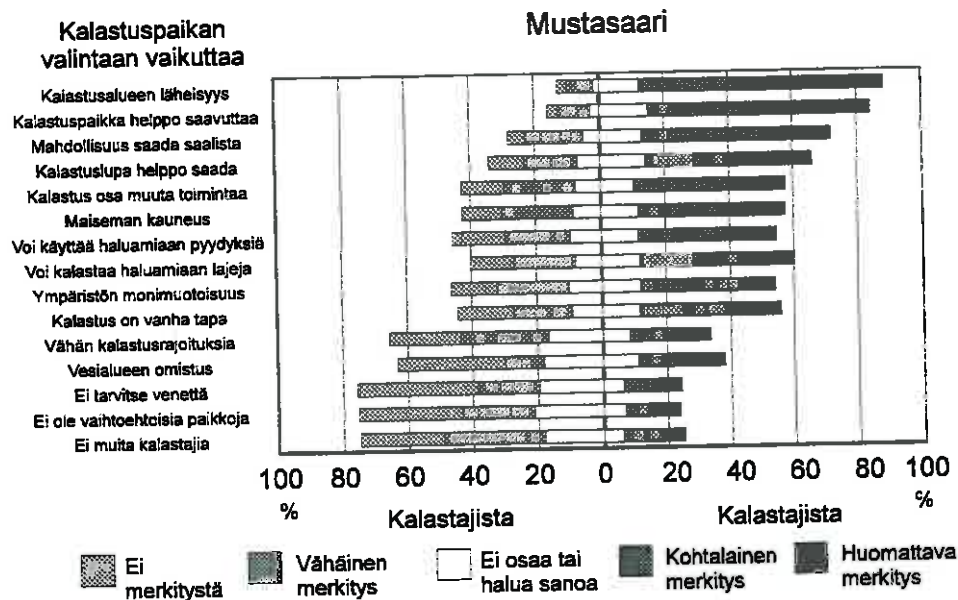
Liitekuva 35. Kalastavien 50-74 -vuotiaiden miesten suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

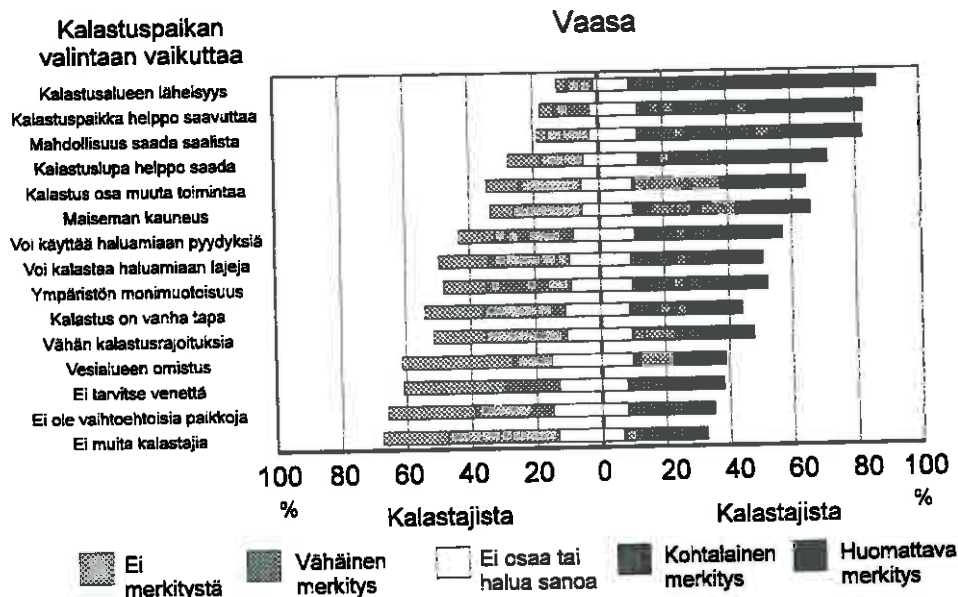
Liitekuva 36. Korsnäsissa ja Maalahdessa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

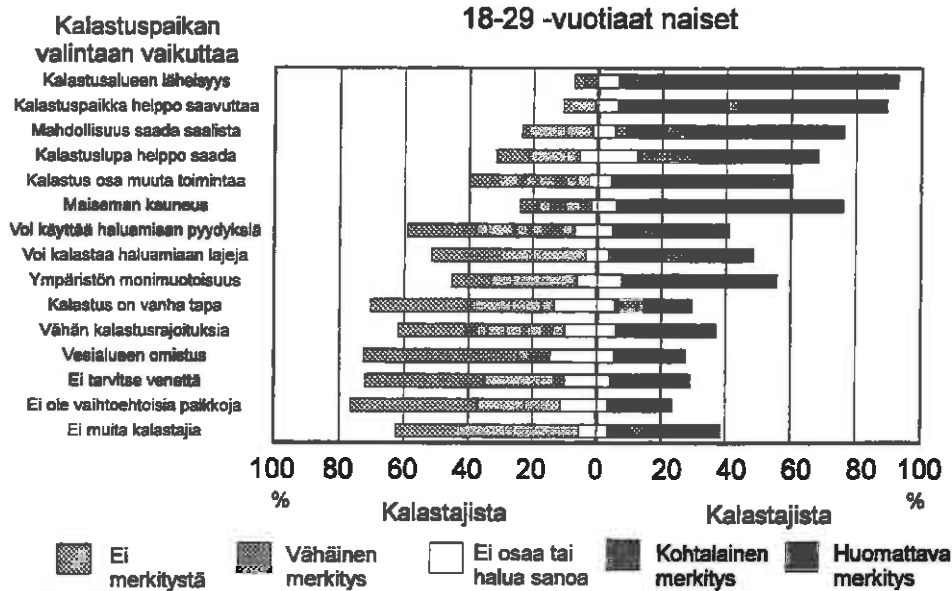
Liitekuva 37. Maksamaalla ja Oravaisissa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

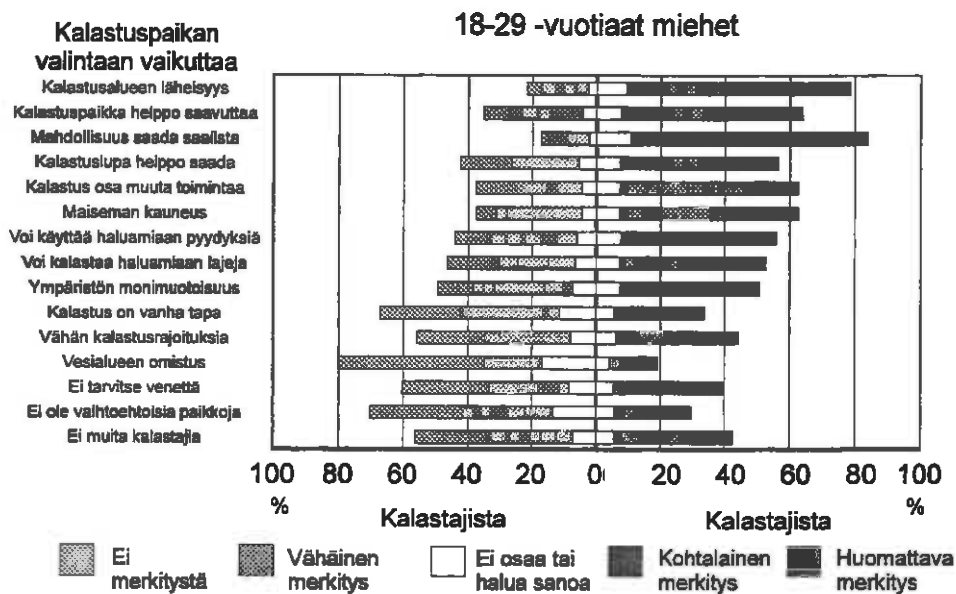
Liitekuva 38. Mustasaarella asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

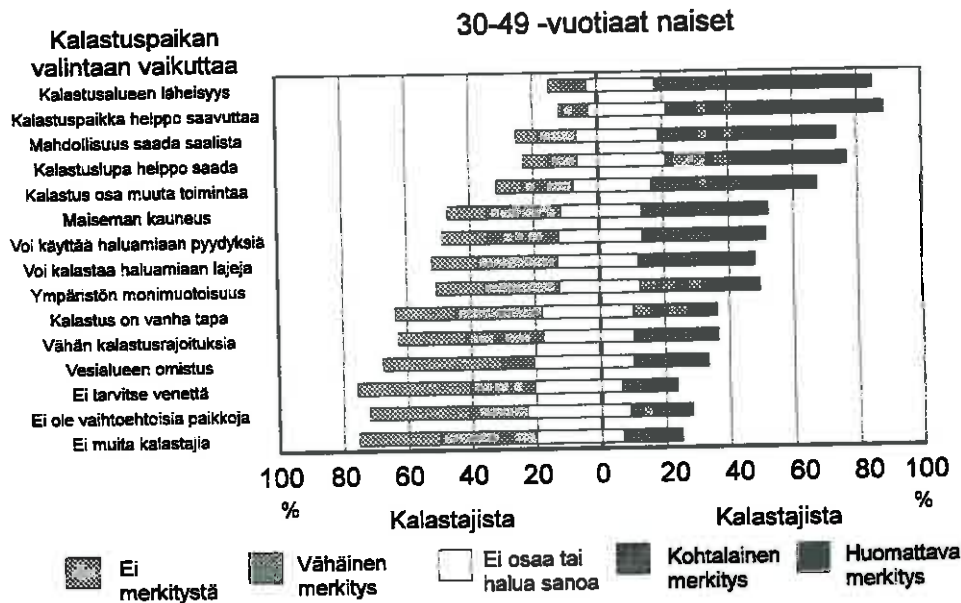
Liitekuva 39. Vaasassa asuvien 18-74-vuotiaiden kalastajien suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

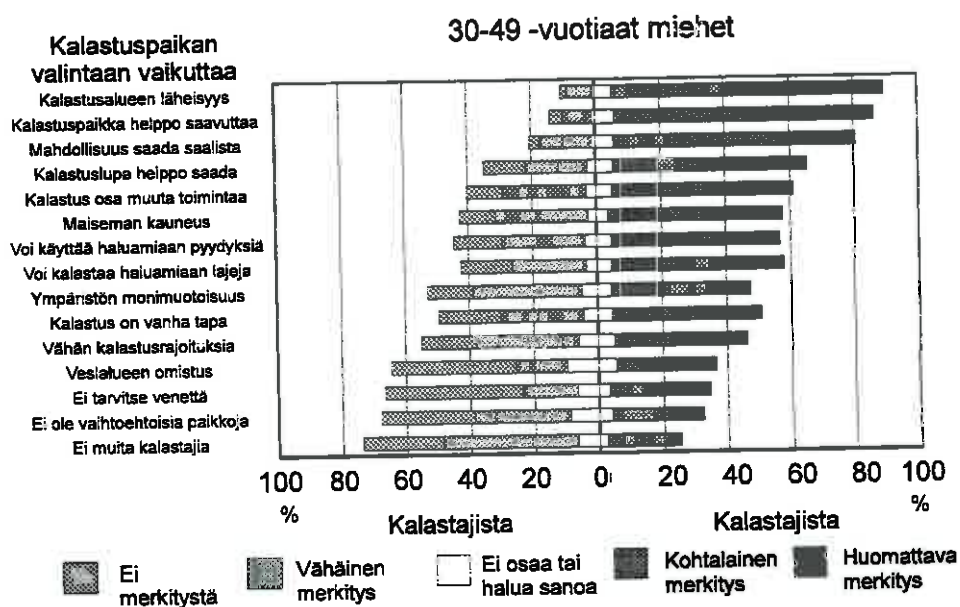
Liitekuva 40. Kalastavien 18-29-vuotiaiden naisten suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

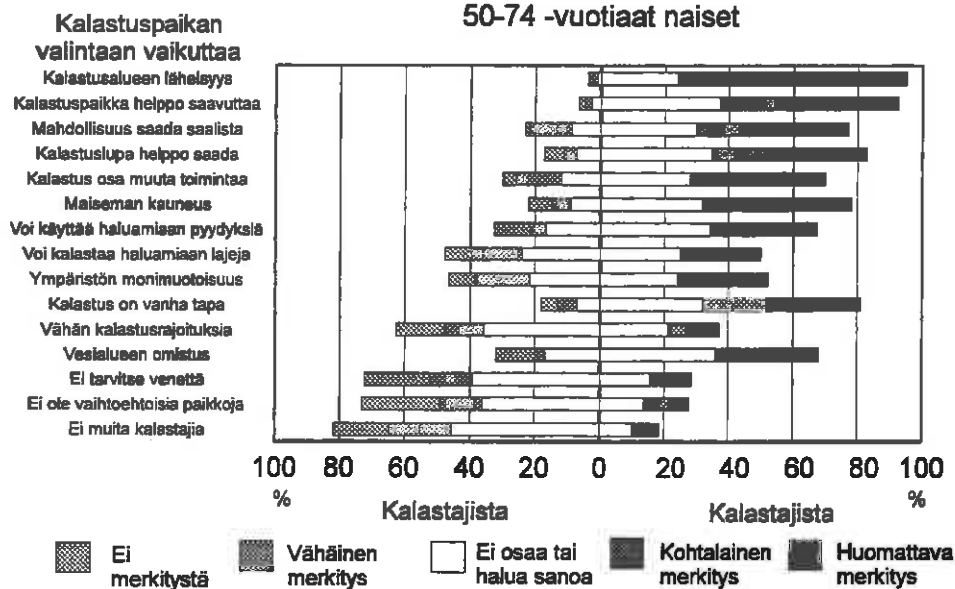
Liitekuva 41. Kalastavien 18-29-vuotiaiden miesten suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

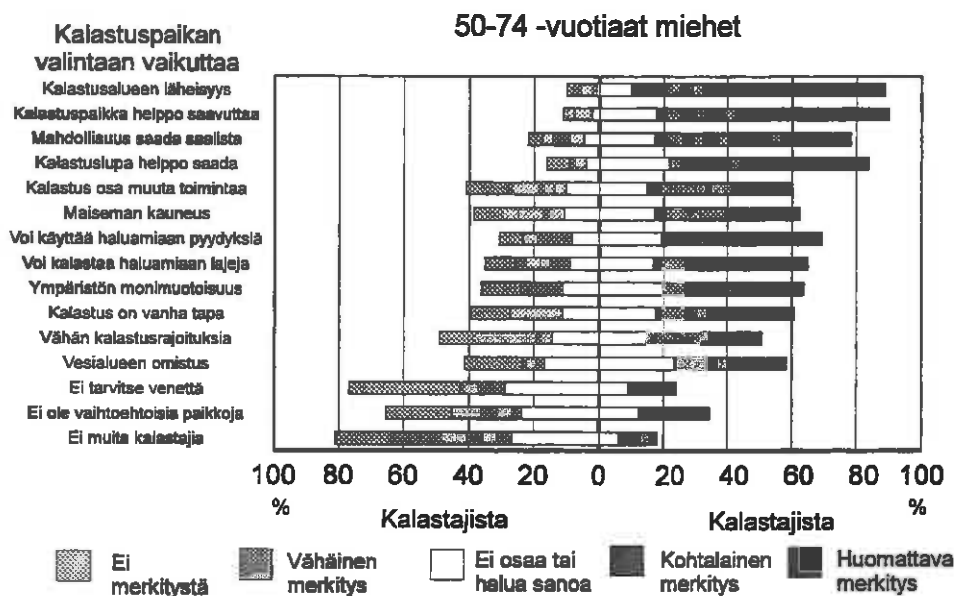
Liitekuva 42. Kalastavien 30-49-vuotiaiden naisten suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

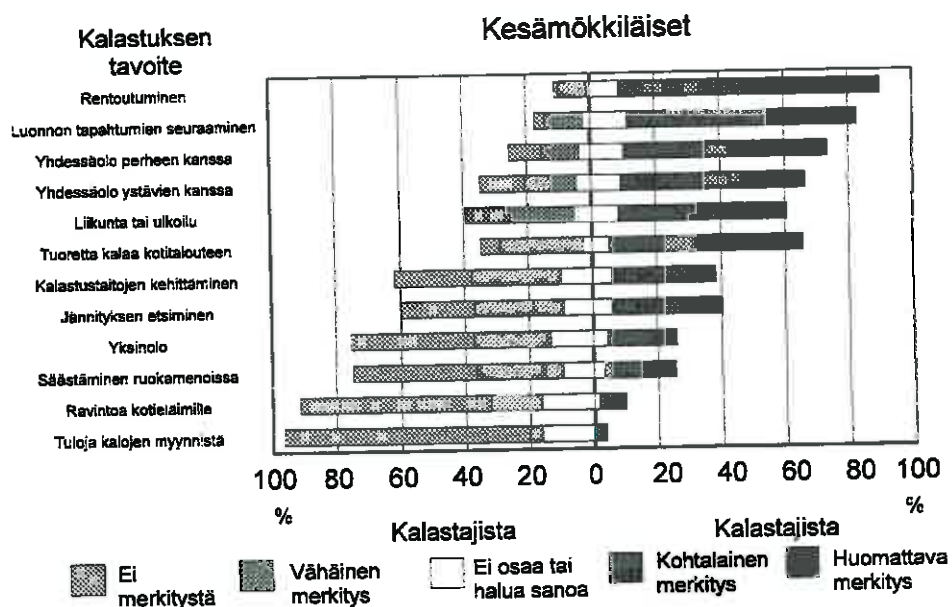
Liitekuva 43. Kalastavien 30-49-vuotiaiden miesten suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

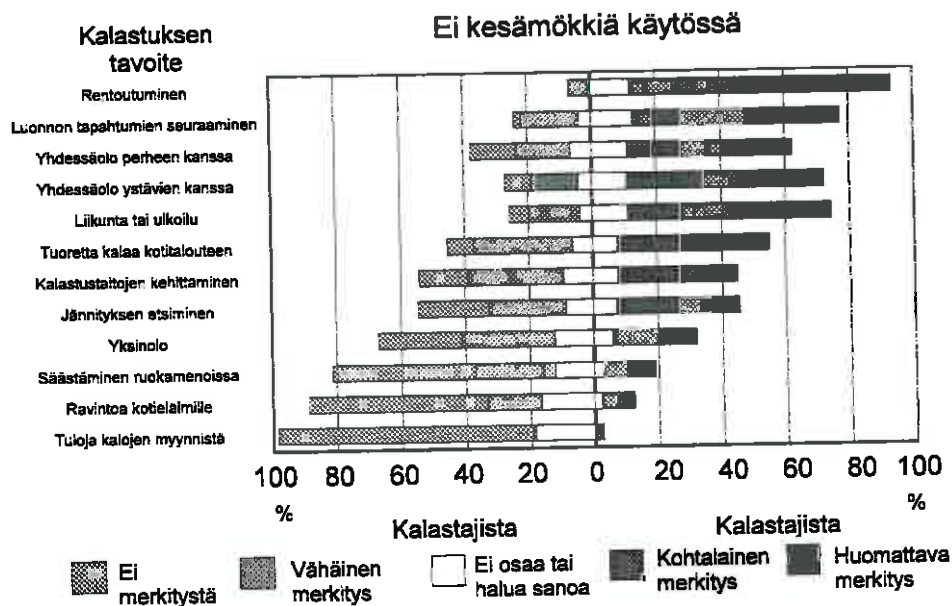
Liitekuva 44. Kalastavien 50-74-vuotiaiden naisten suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

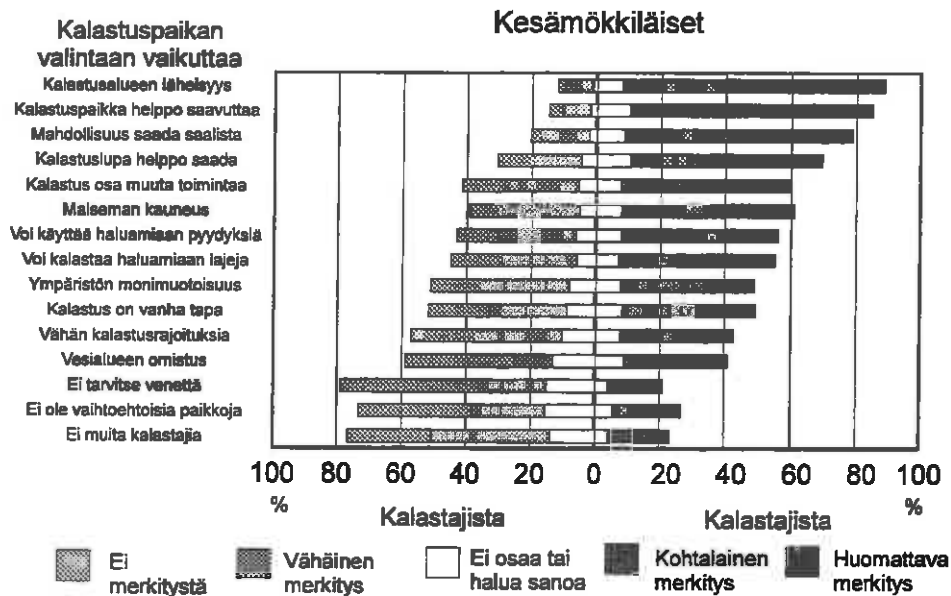
Liitekuva 45. Kalastavien 50-74-vuotiaiden miesten suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

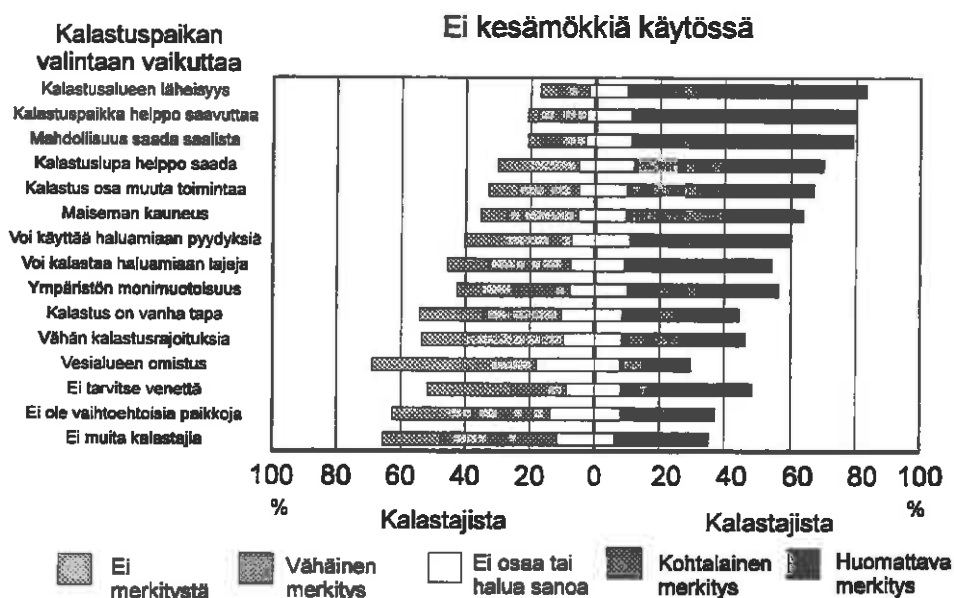
Liitekuva 46. Kalastavien kesämökkiläisten suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

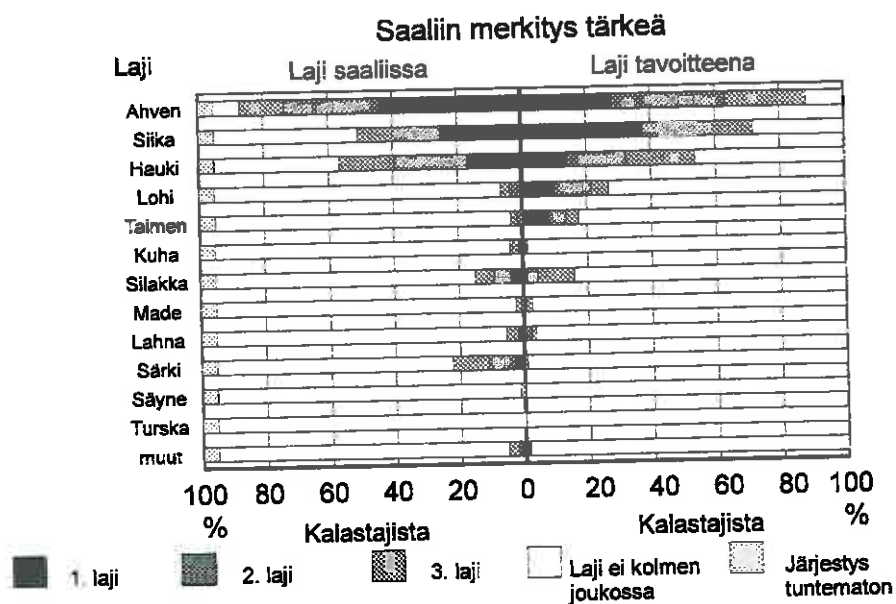
Liitekuva 47. Kesämökittömien kalastajien suhtautuminen kalastuksen tavoitteisiin.

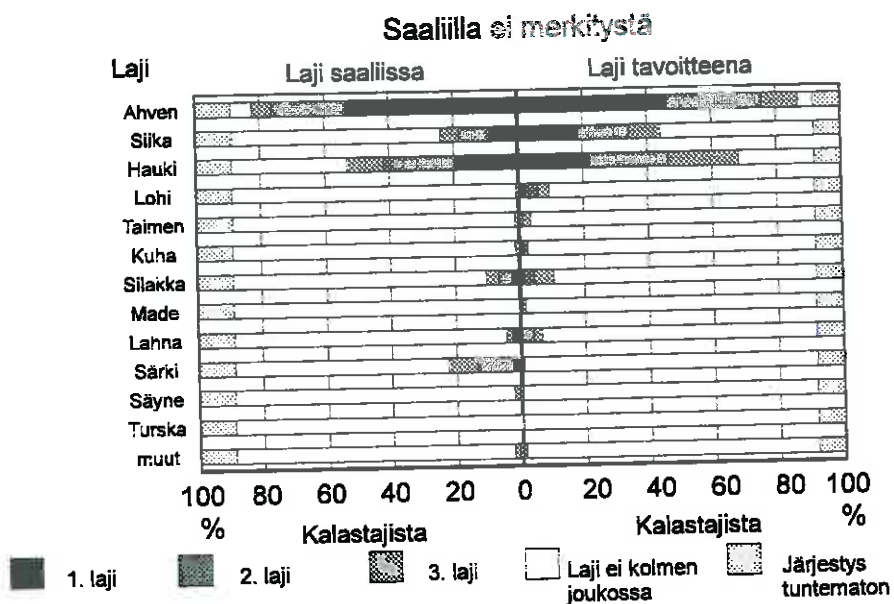
Liitekuva 48. Kalastavien kesämökkiläisten suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

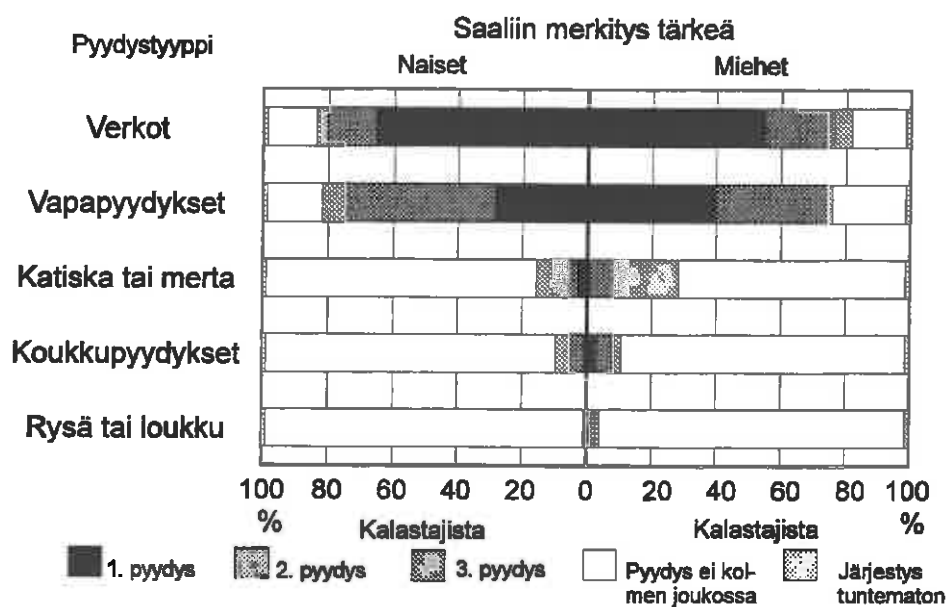
Liitekuva 49. Kesämökittömien kalastajien suhtautuminen kalastuspaikan valintaan vaikuttaviin tekijöihin.

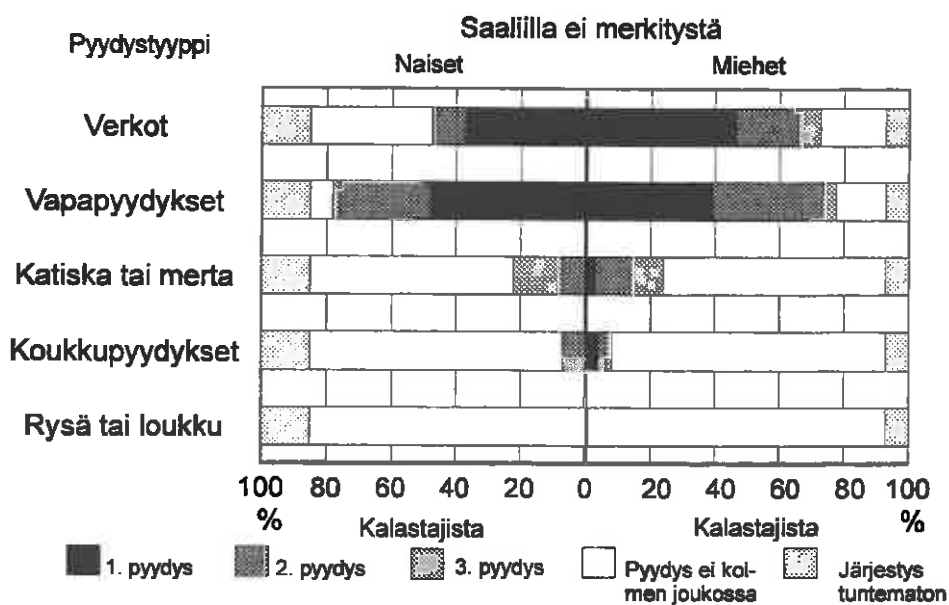
Liitekuva 50. Saaliin merkitystä tärkeänä pitävien 18-74-vuotiaiden kalastajien tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

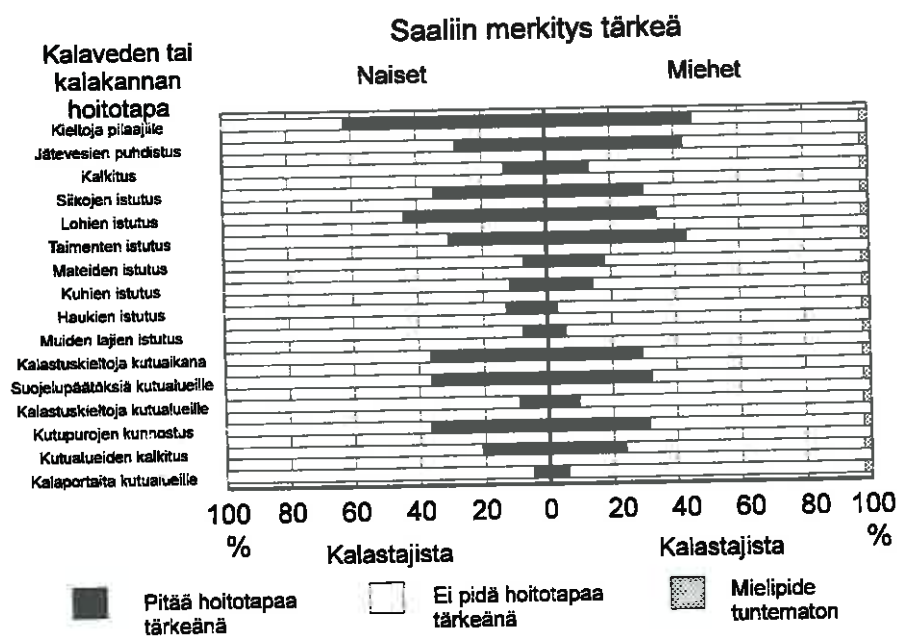
Liitekuva 51. Saalista merkityksettömänä pitävien 18-74-vuotiaiden kalastajien tavoittelemien lajien sekä saalislajien tärkeysjärjestys.

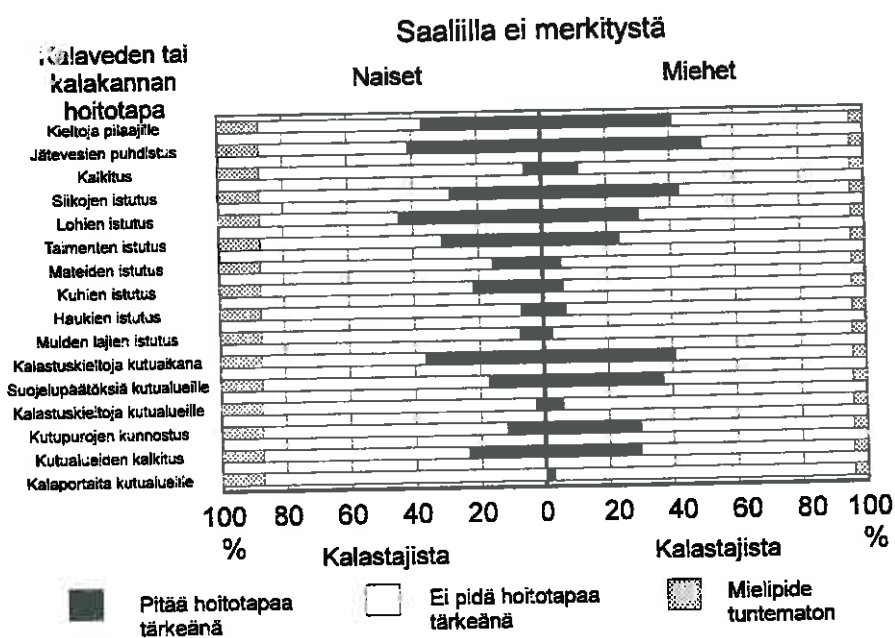
Kuva 52. Saaliin merkitystä tärkeänä pitävien 18-74-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

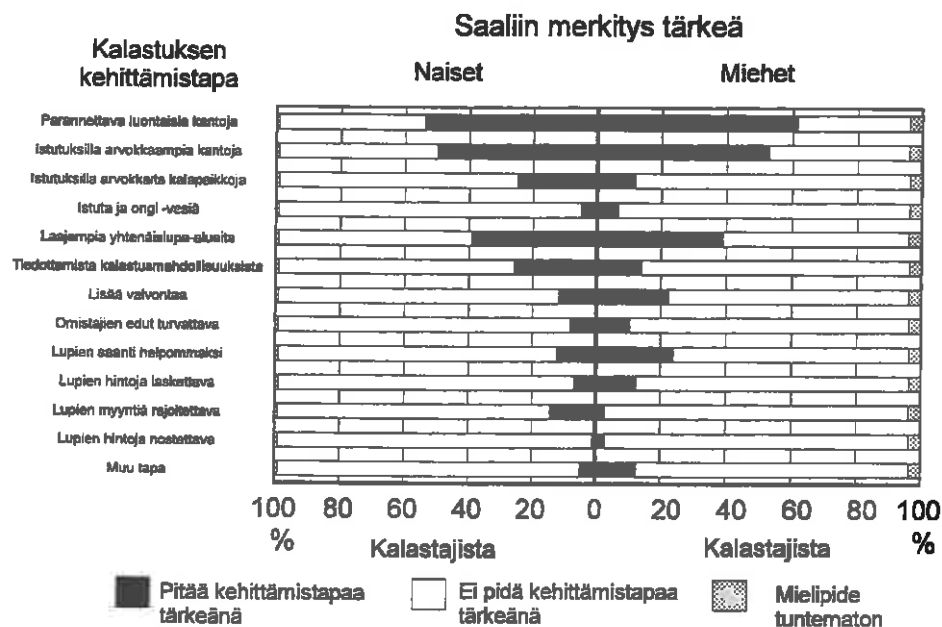
Kuva 53. Saalista merkityksettömänä pitävien 18-74-vuotiaiden kalastajien käyttämien pyydysten tärkeysjärjestys.

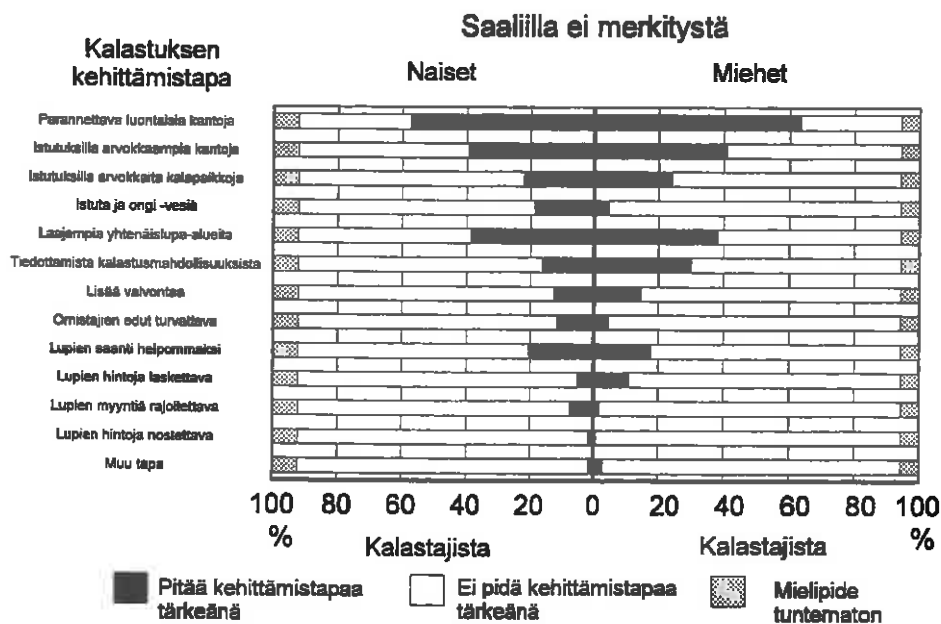
Kuva 54. Saaliin merkitystä tärkeänä pitävien 18-74-vuotiaiden kalastajien kannattamat kalavesien ja kalakantojen hoitotavat.

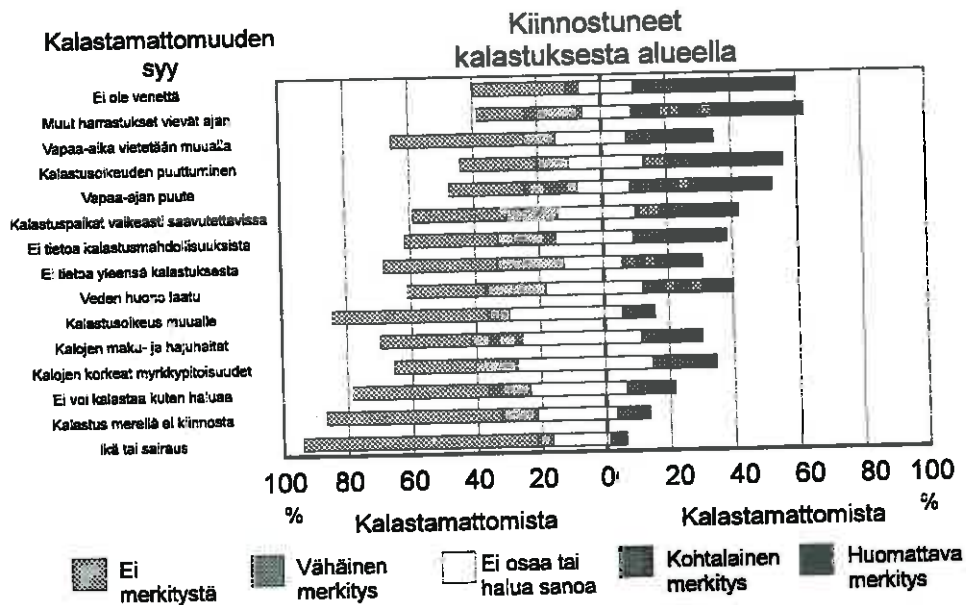
Kuva 55. Saalista merkityksettömänä pitävien 18-74-vuotiaiden kalastajien kannattamat kalavesien ja kalakantojen hoitotavat.

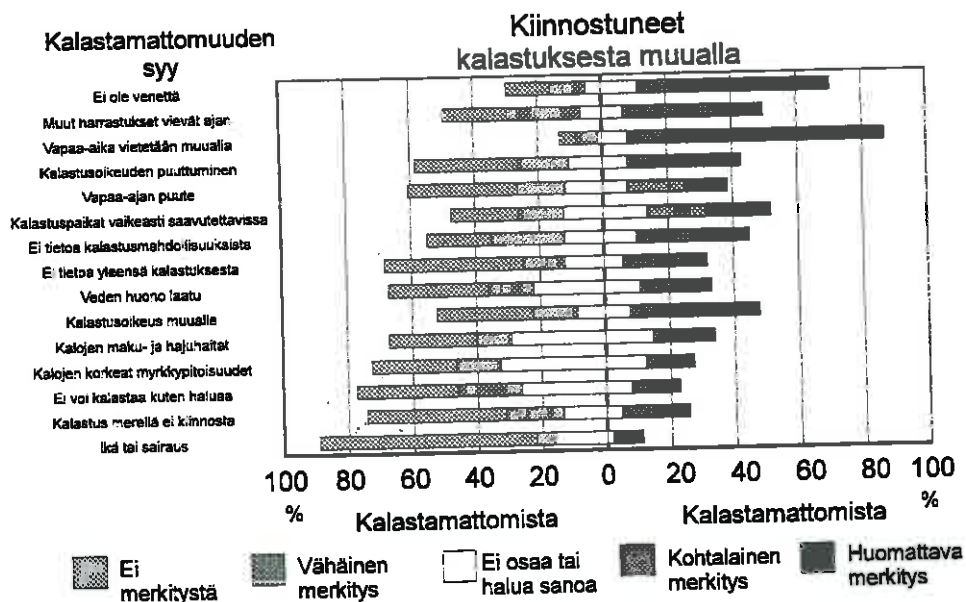
Kuva 56. Saaliin merkitystä tärkeänä pitävien 18-74-vuotiaiden kalastajien kannattamat kalastuksen kehittämistavat.

Kuva 57. Saalista merkityksettömänä pitävien 18-74-vuotiaiden kalastajien kannattamat kalastuksen kehittämistavat.

Liitekuva 58. Kalastuksesta tutkimusalueella kiinnostuneiden syyt kalastamattomuuteen.

Liitekuva 59. Kalastuksesta tutkimusalueen ulkopuolella kiinnostuneiden syyt kalastamattomuuteen.